

MINISTERSTVO FINANCÍ
Oddělení finančních a ekonomických informací

Informace odborné knihovny

Přehled dokumentovaných článků
z českých a zahraničních odborných časopisů

15/2006

listopad 2006
Praha

Vážení čtenáři,

dostáváte do rukou další číslo našeho periodika, které Vám přináší aktuální informace z širokého spektra českých a zahraničních odborných časopisů.

V přehledu jsou zpracovány články za poslední období (měsíc říjen). Vzhledem k různým opožděným dodávkám, darům a různé periodicitě se mohou v dokumentaci vyskytnout i starší čísla časopisů.

Informace s tímto přehledem vycházejí 1x měsíčně a jsou pro Vás dostupné v tištěné podobě na sekretariátech odborů a v elektronické podobě včetně archivu na intranetových stránkách odborné knihovny MF na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/>.

V tomto čísle jsou z českých titulů podchycena např. témata: zahraniční vlastnictví ve finančním sektoru (různé aspekty), osobní bankroty a úvěrová zadluženost domácností (řešení v návrhu insolvenčního zákona), ekologicky nepříznivé daňové úlevy v dopravě (přehled), změny v legislativě k DPH v roce 2006, progrese u daně z příjmů fyzických osob na území ČR (historický exkurz, čl. NM D. Trezziové), trh nemovitostí v zemích EU a ČR, perspektivy penzijní reformy v ČR (Prague economic papers).

Ze **zahraničních zdrojů** pak upozorňujeme např. na články ze šesté výroční vědecké konference MMF (politická ekonomie reforem, důvody fiskální transparentnosti, asymetrické účinky státních výdajů) a dále na příspěvky k volbě podoby pravidel fiskální politiky (OECD journal on budgeting), k provádění rozpočtové politiky ve Francii, k důvodům proč si střední Evropa nemůže dovolit odkládat přijetí eura, ke kodexu zásad pro statistiky Evropské unie a k situaci na trhu s právy na znečišťování ovzduší.

V další části Informací Vám nabízíme **překlady**: Riskantní strategie německé spolkové vlády při daňové reformě, Vývoj státních výdajů podmíněných trhem práce (analýza zatížení veřejných rozpočtů – Německo), Británie se stává dražším sídlem pro firmy a má problémy s daněmi (režim korporačních daní) a Mezi spořením na zlé časy a podinvestováním (úspory soukromých domácností, národohospodářské úspory a investice - Německo).

Přejeme Vám, abyste v našich Informacích našli to, co potřebujete.

Mgr. B. Čížinská
VO 303

Bulletin Informace odborné knihovny vydává odd. finančních a ekonomických informací MF

Redakce: Ing. J. Böhmová, Mgr. B. Čížinská, A. Mazaná, Mgr. M. Tichá

Do čísla přispěly: M. Beránková, Ing. K. Gubová, Ing. J. Málková, A. Mazaná, Mgr. J. Němečková, Mgr. A. Sahánková, Mgr. M. Tichá

O B S A H

Dokumentace českého a zahraničního tisku	4
Daně.....	4
Ekonomické vědy. Ekonomie	11
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	13
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	16
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	20
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	21
Podnik a podnikání.....	22
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	23
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	24
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	24
Právo.....	25
Statistika. Demografie. Sociologie.....	28
Účetnictví	29
Veřejná správa.....	30
Veřejné finance. Rozpočet	31
Zdravotnictví	33
Zemědělství	34
Životní prostředí	34
Životní úroveň	35
Ostatní	36
Zkrácené překlady odborných článků	37

Daně

Michael Kobetsky

Article 7 of the OECD model : defining the personality of permanent establishments

Článek 7 Vzorové smlouvy OECD : definování právní subjektivity stálých provozoven

Bulletin for international taxation, October 2006, Vol. 60, No. 10, p. 411-425

Podrobný rozbor zdanění stálých provozoven podle článku 7 Vzorové smlouvy OECD o zamezení dvojího zdanění. - Odkazy. Rubrika: Articles [BfIT]

Claudia Wesselbaum-Neugebauer

Beschränkung der Entfernungspauschale auf Fernpendler : die Geister, die ich rief

Omezení paušálů na vzdálenosti u osob dojíždějících do zaměstnání ze vzdálenějších míst : duchové, které vyvolávám

Finanz-Rundschau, 20. September 2006, Jg. 88, Nr. 18, S. 807-817

V souvislosti se zákonem o daňových změnách 2007 (Steueränderungsgesetz 2007) dochází mimo jiné též k nové úpravě paušálů na vzdálenosti při cestách do zaměstnání. Od 1.1.2007 budou výdaje na tyto cesty mezi domovem a pracovištěm nadále považovány za soukromé, nikoli podnikové náklady a nelze je odpočítávat. Nadále zůstává odpočet v platnosti u vzdáleností od 21 km. Příspěvek zvažuje i zpětné dopady této změny na rozhodování o volbě vzdálenějšího pracoviště. 2 tab. Pozn. -- K tématu viz též následný článek Ist die Änderung der Entfernungspauschale verfassungswidrig? (Je změna paušálů na vzdálenosti protiústavní?), FR č. 18, 2006, s. 818-822. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze [FR]

Court of Justice - VAT Cases : 2006-2

Soudní dvůr - případy DPH : 2006-2

International VAT monitor, 2006, Vol. 17, annex [spec. issue], [68 p.]

Přehled případů týkajících se DPH projednávaných před Evropským soudním dvorem v období od r. 1970 do 31.8.2006. Tabulky. Přehled je aktualizován 2x ročně, tato příloha obsahuje 2. verzi r. 2006. - Příloha k č. 5.

Jan Široký

Daňové aspekty podnikání v zemích EU: Portugalsko

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 18, s. 25-26

Daň ze zisku korporací (osoby podléhající dani, základ daně), odpisové sazby, daň z nemovitostí, daň z přidané hodnoty (sazby pro kontinentální území a ostrovy, osoby podléhající dani). 1 tab. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Pavel Kyselák

Daňové vztahy se sousedy a změny ve smlouvě s Rakouskem

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 17, s. 9-14

K problematice smluv o zamezení dvojího zdanění se čtyřmi sousedními státy. Poznámky k návrhu nové smlouvy s Rakouskem, porovnání nového textu s dosud platnou smlouvou. Podrobněji k poskytování služeb, k problematice příjmů z dividend, k osvobození od daně, k příjmům z úroků, k licenčním poplatkům apod. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Nikolaj Bjornholm, Anne Becker-Christensen

Denmark extends scope of anti-avoidance rules

Dánsko rozšiřuje rozsah opatření proti daňovým únikům

European taxation, October 2006, Vol. 46, No. 10, p. 504-505

Popis nových dánských pravidel, která jsou zaměřena na boj proti spekulativním akvizicím dánských společností zahraničními investory. - Odkazy. Rubrika: What's going on in... : Denmark

Tomáš Brandejs

Do boje s daňovými podvody

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 37, s. 40-42

O nástrojích, kterými chce Brusel omezit obrovské daňové úniky spojené s daní z přidané hodnoty. Ke směrnici 2006/69/EC, která novelizuje některá ustanovení Šesté směrnice, a k jejímu dopadu na české plátce. Podrobněji k zabránění daňovým únikům při převodu podniku, k daňovým únikům s využitím skupinových DPH registrací, k uplatnění DPH při zpracování zlata, k úpravě odpočtu u služeb apod.

Václav Benda

DPH u finančního a operativního leasingu. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 17, s. 14-19

V této části o finančním pronájmu ze/do třetí země a o operativním leasingu (tuzemský operativní leasing, dovozní a vývozní operativní leasing apod.). Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Václav Benda

DPH u přepravních služeb. [1. část]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 18, s. 1-6

Autor nejprve uvádí základní principy stanovení místa plnění u přepravních služeb, které jsou pro správné uplatnění DPH klíčové. S využitím příkladů pak v dalším textu objasňuje uplatňování daně jak u tuzemské přepravy zboží a osob, tak i u přepravy zboží mezi tuzemskem a členskými státy EU. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Krister Andersson

An economist's view on source versus residence taxation - the Lisbon objectives and taxation in the European Union

Názor ekonomů na zdanění u zdroje oproti zdanění podle sídla - lisabonské cíle a daně v Evropské unii

Bulletin for international taxation, October 2006, Vol. 60, No. 10, p. 395-401

Po léta státy vyvíjejí značné úsilí o dosažení neutrality ve svém daňovém systému. Fyzické osoby i korporace by měly (v obdobných podmínkách) mít stejné daňové břemeno a daňový systém by neměl deformovat úvahy a rozhodování o úsporách (spoření) a investicích. Autor trvá na tom, že členské státy EU mají jedinečnou příležitost zvolit si systém kompetitivní korporeční daně ve formě volitelné "společné konsolidované základny korporeční daně". 4 tab., 3 grafy. - Odkazy. Rubrika: Articles [BĪT]

Fabiola Annacondia

European Court of Justice - pending cases

Evropský soudní dvůr - případy čekající na projednávání

International VAT monitor, September/October 2006, Vol. 17, No. 5, p. 348-406

Páté číslo časopisu International VAT monitor tradičně v každém roce obsahuje přehled rozhodnutí ESD o případech v předchozích 12 měsících a případech čekajících na projednání před ESD k 31. srpnu běžného roku. Rubrika: Articles [VAT]

Joep Swinkels

Hiring-out of staff under the Sixth Directive

Pronajímání zaměstnanců podle Šesté směrnice

International VAT monitor, September/October 2006, Vol. 17, No. 5, p. 322-326

Autor zkoumá aspekty DPH při najímání zaměstnanců, zvláště v organizacích ve zdravotnické, sociální, kulturní a vzdělávací oblasti, které nejsou oprávněny odečítat daň na vstupu. Rubrika: Articles [VAT]

Petr Taranda

Institut zneužití práva - pojem "známý neznámý"

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 18, s. 29-31

Zamyšlení nad tím, zda má zneužití výkonu práva své místo i v daňových vztazích. Autor vychází z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Afs 107/2004-48, objasňuje pojem zneužití práva,

rozebírá možnosti aplikace institutu zneužití práva v daňovém řízení a seznamuje se závěry, ke kterým dospěl. Rubrika: Právo

Ivan Massin

Introduction of "Halifax" in the Belgian VAT legislation

Zavádění rozhodnutí z případu "Halifax" do belgických zákonů o DPH

International VAT monitor, September/October 2006, Vol. 17, No. 5, p. 336-338

Belgická vláda projevila v posledních letech velkou snahu dovést do konce boj proti daňovému úniku a vyhýbání se daním. Národním daňovým orgánům poskytla různé právní nástroje. V článku charakteristika všech belgických opatření. Rubrika: Articles [VAT]

Petr Pospíšil

Judikatura Nejvyššího správního soudu: daňové právo

Soudní rozhledy, 2006, roč. 12, č. 9, s. 325-329

Další z příspěvků zabývajících se judikaturou NSS mapuje rozhodovací činnost tohoto soudu v oblasti práva daňového (daňové řízení, meze soudního přezkumu daňových rozhodnutí, daňové právo hmotné). Podrobněji k vyjádření NSS např. ohledně institutu daňové kontroly, náležitostí daňového rozhodnutí, daně z příjmů (možnost odečtení hodnoty daru od základu daně) aj.

Dana Trezziová

Kde se vzala progresse u daně z příjmů fyzických osob na území České republiky?

Daně a finance, 2006, roč. 14, č. 9, s. 3-5

Ke kořenům daňové progresse v historii daně z příjmů fyzických osob na území dnešní České republiky a k vývoji daňových sazeb (od r. 1896 až po současnost). 2 grafy.

Pim M. Smit

Marks & Spencer: the paradoxes

Marks & Spencer: paradoxy

European taxation, September 2006, Vol. 46, No. 9, p. 411-413

Úvodní informace k rozhodnutí Evropského soudního dvora v případě Marks & Spencer. Danému tématu se pak věnuje dalších pět příspěvků. Rozebírají se různé problémy týkající se významu a účinku rozhodnutí ESD v konkrétním případě obchodní dům (Marks & Spencer) versus daňová správa (daňový inspektor).

Billur Yalti

New Turkish Corporate Income Tax Act approved

Nový turecký zákon o dani z korporálního příjmu schválen

European taxation, September 2006, Vol. 46, No. 9, p. 464-467

Komentář k novému zákonu o dani z korporálního příjmu v Turecku z července 2006, který znamená revizi a podstatné doplnění předchozího zákona. Většina změn je uplatněna zpětně od 1. ledna 2006, ale nová pravidla o převodních cenách (transfer pricing) budou platit až od 1. července 2007. Rubrika: What's going on in... : Turkey

Petr Symanek, Tomáš Brandejs

Než se bernák zeptá : penále a lhůty

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 39, s. 46

Stručný přehled nejdůležitějších lhůt a způsobů výpočtu pokut a penále v případě nepřímého zdanění a cel.

Raffaele Russo

Partnerships and other hybrid entities and the EC corporate direct tax directives

Obchodní společnosti a jiné hybridní subjekty a směrnice ES o korporální přímé dani

European taxation, October 2006, Vol. 46, No. 10, p. 478-486

Účelem článku je demonstrovat, jak směrnice ES o přímém korporálním zdanění přistupují k problémům vznikajícím při uplatnění partnerství či jiných forem "podniků" v kontextu ES. 7 schémat. Rubrika: Articles [ET]

Eva Sedláková

Penále při změně způsobu uplatňování daňových výdajů

Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 9, s. 44-45

K novele zákona o daních z příjmů (zákon č. 545/2005 Sb.), která zvýšila limity paušálních výdajů poplatníků - fyzických osob již za zdaňovací období 2005. Další změny, problematika penále. Příklady z praxe.

Zdeněk Kuneš

Pořízení zboží z jiného členského státu. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 17, s. 1-4

K problematice pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu z pohledu daně z přidané hodnoty. Co se rozumí pořízením zboží z jiného členského státu, co se nepovažuje za pořízení zboží z jiného členského státu, místo plnění, náležitosti daňového dokladu. Doplněno několika příklady. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Zdeněk Kuneš

Pořízení zboží z jiného členského státu. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 18, s. 9-13

K problematice pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu z pohledu daně z přidané hodnoty. V této části příspěvku např. o základu daně, o opravě základu a výši daně při pořízení zboží z jiného členského státu, o uskutečnění zdanitelného plnění a o povinnosti přiznat daň při pořízení zboží z jiného čl. státu, o nároku na odpočet daně apod. Příklad. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Arne Mollin Ottosen, Michael Norremark

Private equity funds - amendments to Denmark's anti-avoidance legislation

Fondy private equity - dodatky k dánské legislativě proti únikům daní

Bulletin for international taxation, October 2006, Vol. 60, No. 10, p. 402-410

Převzetí několika významných dánských společností fondy private equity v posledních letech vyvolalo v Dánsku velké diskuse o efektivnosti tohoto trendu. Jedním z diskutovaných problémů je daňová struktura a důsledky takových převzetí. V prosinci 2005 byl navržen zákon, který by významně rozšířil opatření proti daňovému úniku (včetně pravidel o nízké kapitalizaci, dani z úroku a převodních cenách) s cílem zpřesnit daňovou strukturu. Článek rozebírá všechny dodatky k zákonu o vyhýbání se placení daní a úniku daní. 5 schémat. - Odkazy. Rubrika: Articles [BfIT]

Zdeněk Burda

Problematická nečinnost správce daně. [1.]

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 17, s. 5-8

K novele zákona o správě daní a poplatků (zák. č. 230/2006 Sb.), která se přímo vztahuje k problematice nečinnosti správce daně. Podrobněji a dosti kriticky k novému § 34c - Ochrana před nečinností. Autor poukazuje zejména na tu skutečnost, že dosud neexistuje jasná odpověď na otázku, zda díky této novele zákona bude marné se dovolávat pokynů Ministerstva financí (D-125, D-144) či odkazovat na zavedenou správní praxi danou správním řádem. Doplněno příkladem. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Zdeněk Burda

Problematická nečinnost správce daně. (2.)

Daňová a hospodářská kartotéka, 2006, roč. 14, č. 18, s. 13-14

K novele zákona o správě daní a poplatků (zák. č. 230/2006 Sb.), která se přímo vztahuje k problematice nečinnosti správce daně. V této části příspěvku o jiné variantě obrany proti nečinnosti správce daně, kterou může být využití zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Dále o soudním řízení proti nečinnosti správního orgánu. Rubrika: Daně, dávky, poplatky

Sixth VAT Directive : version 13 August 2006**Šestá směrnice o DPH : verze k 13. srpnu 2006**

International VAT monitor, 2006, Vol. 17, annex [spec. issue 2006-4], 60 p.

Zveřejnění současného textu Směrnice 77/388/EEC ze 17. května 1977 (známé jako Šestá směrnice), jak byl doplněn směrnici, smlouvami o přistoupení a předpisy (vyjmenovanými na následujících stránkách), platného od 1. července 2006. Viz nejdříve úvod k Šesté směrnici o DPH 2006-4. Jedná se o 4. aktualizovanou verzi vypracovanou editory časopisu v IBFD, označenou 2006-4 (první aktualizace vyšla v r. 2002). - Vyšlo jako příloha s č. 5.

Pavel Kyselák

Smlouva o zamezení dvojího zdanění s Francií. [2. část]

Praktický poradce v daňových otázkách, 2006, č. 18

K nové smlouvě mezi vládou ČR a vládou Francouzské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku, která vstoupila v platnost dnem 1. července 2005 - a začala se provádět od 1. ledna 2006. V této části podrobněji k článkům smlouvy, které se týkají např. dividend, úroků, licenčních poplatků, tantiém apod. Doplněno příklady. Rubrika: 11 - Daně ve vztahu k zahraničí, s. 9-24

Josef Šrotýř

Stavební spoření, důsledky daňové exekuce a řízení o náhradě škody

Daně a finance, 2006, roč. 14, č. 9, s. 11-14

Ke stále častějším problémům, které se vyskytují v souvislosti s vymáháním peněžních prostředků na účtu účastníka stavebního spoření u stavební spořitelny. Jde zejména o problematiku neoprávněné exekuce nebo vymáhání prostředků na účtu účastníka stavebního spoření, kdy může postiženému dlužníkovi vzniknout právo na náhradu škody. O odpovědnosti k náhradě škody a procesní způsobilosti subjektů územní samosprávy, k postupu správce daně při odstraňování důsledků neoprávněného vymáhání peněžních prostředků z účtu účastníka stavebního spoření a k odlišnostem v procesním postupu správního orgánu v procesním postavení správce daně v kontextu s právní úpravou.

Vanessa Houlder

Tax is vexing as Britain finds itself among the dearer domiciles**Británie se stává dražším sídlem pro firmy a má problémy s daněmi**

Financial Times, 16.10.2006, no. 36205, p. 13

K britskému režimu podnikových daní: složitost, nepředvídatelnost a rozsah daňového zatížení; intenzivní daňová soutěž ze strany evropských sousedů; přenášení sídla mezinárodních společností do jiných zemí; obavy britského ministerstva financí. Diag. - Zkrácený překlad článku viz toto číslo Informací odborné knihovny MF.

Tigran Mkrtchyan

Ukážu ti cestu rájem : daňové plánování v mezinárodním měřítku

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 38, s. 48-49

K problematice optimalizace daňové zátěže. O velkém zájmu společností působících v České republice o mezinárodní daňové plánování, nejčastěji vybírané jurisdikce s nízkým zdaněním, konkrétní struktury optimalizace používané v praxi, výběr nejvhodnější jurisdikce, na co si dát pozor.

Dieter Carlé, Claas Fuhrmann

Unentgeltliche Begründung, Übertragung und Beendigung von Treuhandverhältnissen sowie von Anteilen an mitunternehmerischen Innengesellschaften : zur Anwendbarkeit von § 6 Abs. 3 EStG und § 13a ErbStG**Bezúplatný vznik, přenos a ukončení svěřeneckých vztahů, stejně jako podílů na vnitropodnikovém spolupodnikání : k aplikovatelnosti § 6 odst. 3 zákona o dani z příjmů a § 13a zákona o dědické dani**

Finanz-Rundschau, 5. September 2006, Jg. 88, Heft 17, S. 749-756

Příspěvek se zabývá problematikou daňového posouzení svěřeneckých vztahů a společností občanského práva, jejichž společníci navenek nevystupují jako společnost (atypická nepřímá majetková účast a atypická tichá společnost). Zaměřuje se přitom zejména na problémy daně dědické, příp. daně z příjmů, přičemž

vychází z aktuálních rozhodnutí Spolkového finančního dvora a finanční správy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze [FR]

Gabriele Gold

Unterschiedliche Zeitpunkte der Änderung der Bemessungsgrundlagen bei im Voraus vereinbarten Entgeltminderungen? : dargestellt am Beispiel des Skontos, Rabatts und Bonus

Různé časové okamžiky změn vyměřovacích základů při předem dohodnutých sníženích odměn? : demonstrováno na příkladu skont, rabatů a bonusů

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. September 2006, Jg. 55, Heft 9, S. 494-499

V souvislosti s realizací směrnice 2001/115/ES z 20.12.2001 do německého daňového práva (Steueränderungsgesetz 2002) byly zpřísněny požadavky na vystavení účtu. Chápání údaje o okamžiku plnění pro předem dohodnutá snížení odměny ve smyslu § 14 odst. 4 věty 1 č. 7 zákona o dani z obratu vyvolává v praxi některé problémy, které uvedený článek dále analyzuje. 4 tab., 2 schémata. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze

Jan Zeman

Vyčíslení perverzních daňových úlev v dopravě

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí, 2006, roč. 16, č. 8, s. 18-19

K problematice tzv. perverzních (tj. ekologicky nepříznivých) daňových úlev v dopravě. V úvodu o tom, co environmentální ekonomové považují za perverzní daňové úlevy v dopravě (osvobození mezinárodní letecké a vodní dopravy od placení spotřební daně za pohonné hmoty a osvobození mezinárodní dopravy od placení DPH). Vyčíslení daňových osvobození v dopravě v ČR v letech 1993-2004. 5 tab.

Martin Schiller

Wege des umsatzsteuerneutralen Outsourcing im Finanzdienstleistungs- und Versicherungssektor
Způsoby daňově neutrálního outsourcingu v sektoru finančních služeb a pojišťovnictví

Umsatzsteuer-Rundschau, 5. September 2006, Jg. 55, Heft 9, S. 500-514

Příspěvek zkoumá, zda a za jakých podmínek spadají pod předpisy o osvobození od daně z obratu (§ 4 č. 8, příp. č. 10f zákona o dani z obratu) služby ve finančním sektoru, které byly v rámci restrukturalizace vyčleněny a jsou poskytovány třetí stranou. Dále se probírají další možnosti daňově neutrálního outsourcingu. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Diskussionsbeitrag [UR]

Miloš Hovorka

Změny v legislativě k DPH přijaté v roce 2006. 1. část

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 17, s. 15-24

Přehled novel zákona o dani z přidané hodnoty (zákon č. 109/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 319/2006 Sb.). K Šesté směrnici, k nařízení Rady č. 1777/2005 a k jeho účinnosti. Podrobněji např. k otázce místa zdanitelného plnění a k problematice osoby povinné k dani. Rubrika: 13 - Daň z přidané hodnoty, s. 187-196

Miloš Hovorka

Změny v legislativě k DPH přijaté v roce 2006. 2. část - dokončení

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 18, s. 19-30

Přehled novel zákona o dani z přidané hodnoty (zákon č. 109/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 319/2006 Sb.). K Šesté směrnici, k nařízení Rady č. 1777/2005 a k jeho účinnosti. V této části příspěvku podrobněji např. k otázce, co zahrnují služby zprostředkovatelů, k upřesnění dopravních prostředků, k novému vymezení "elektronicky poskytovaných služeb", k osvobození od daně, k odpočtu DPH apod. Rubrika: 13 - Daň z přidané hodnoty, s. 197-208

Claus Ritzen, Ingo Stangl

Zwischenschaltung ausländischer Kapitalgesellschaften : aktuelle Entwicklungen im Hinblick auf § 50d Abs. 3 EStG und § 42 AO

Účast zahraničních kapitálových společností : aktuální vývoj s ohledem na § 50d odst. 3 zákona o dani z příjmů a § 42 Odvodního řádu

Finanz-Rundschau, 5. September 2006, Jg. 88, Heft 17, S. 757-766

Příspěvek analyzuje aktuální vývoj judikatury Spolkového finančního dvora týkající se daňových nároků na účast zahraničních kapitálových společností, s ohledem na § 42 Odvodního řádu a § 50d odst. 3 zákona o dani z příjmů. Vrací se k rozhodnutí I. Senátu Spolkového finančního dvora, tzv. Hilversum II, k výnosu Spolkového ministerstva financí z 30.1.2006 (Nichtanwendungserlass) a dále se zabývá dvěma aktuálními rozhodnutími Finančního soudu v Kolíně nad Rýnem z 16.3.2006. 2 schémata. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze [FR]

Daňové a účetní poradenství

č. 33-34/2006

DPH: zákon bude měkčí. K některým právům podnikatelského subjektu při podezření ze zneužití fondů EU. Poohlédnutí za hranice – aneb něco pro poučení [odpočet výdajů zaměstnance na dosažení, zajištění a udržení příjmů]. Čím si lze v ČR snížit daňový základ, respektive daň. Pravidla pro výpočet pojistného pro příští rok. Když se zachce z eráru peníze vytahovati.

č. 35-36/2006

Společné zdanění manželů. Informace k uplatnění DPH při platbě předem a případné změně sazby daně. Vláda chce o rok odložit platnost nového zákoníku práce. Odpovědnost vedení za chod firmy. Když se sahá na erár (Pokrač.)

č. 37-38/2006

Nesplacené pohledávky a jejich započtení. EU se připravuje na spojení podnikatelů s daňovými ráji. Neoprávněné podnikání je trestné. Než k vám přijde berňák. Když se sahá na erár (Dokonč.).

č. 39-40/2006

K některým otázkám k dani darovací. Výměna nemovitostí je předmětem daně. Jak poskytovat půjčky na bytové účely. Osvobození od daně z příjmů při prodeji nemovitostí. Zpronevěra v podnikání. Bezúplatné zřízení věcného břemene a daň z převodu nemovitostí.

č. 41-42/2006

Placení záloh na daň z příjmů fyzickými osobami. Za zkrácení účetních údajů až pětileté vězení. Jsou příspěvky na likvidaci elektrozařízení daňovým nákladem? Bezúplatné zřízení věcného břemene a daň z převodu nemovitostí.

č. 43-44/2006

Náklady na výzkum a vývoj. Jak s nevyčerpanou dovolenou. Nový zákoník práce a výpověď. Práce na směny.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 10/2006

Předčasné ukončení leasingu a DPH. Odpočet na bydlení. Mzda vyplacená na více měsíců, od více plátců. Najatý automobil a daň z příjmů. Poplatky sankčního charakteru, náhrada za neuplatnění daně. Daň u zdanitelného plnění v tuzemsku. Občanské sdružení z hlediska DPH. Registrace k DPH a neplnění povinností. Evidence výdajů k daňové evidenci. Oprava a údržba majetku vloženého do obchodního majetku. Tvorba rezervy v daňové evidenci. Pozdní přiznání DPH a plátce DPH.

č. 11/2006

Vratné obaly – fakturace z hlediska DPH. Finanční leasing, nájemce a daňové problémy. Základ daně při dovozu – výpočet. Vyřazení DHM a DPH. Krácená plnění a vypořádání nároku na odpočet. Technické zhodnocení osobního automobilu a jeho daňové odpisování.

Daňový TIP**č. 19/2006**

Co přináší firmám nový zákoník práce. Postup při přechodu z výdajového paušálu na uplatnění výdajů v prokazatelné výši. Zvýhodnění na dítě a prokazování soužití ve společné domácnosti. Nákup zboží od plátce daně ze Slovenska. Vklad automobilu do obchodního majetku.

č. 20/2006

Způsoby účtování a evidence o zásobách a možnosti jejich využití při daňové optimalizaci. Pokuty za nesplnění nepeněžité povinnosti dle zákona o správě daní a poplatků. Osvobození náhrad přijatých v souvislosti s nápravou některých majetkových křivd. Odcizení automobilu na leasing a daňové dopady.

č. 21/2006

Možnosti uplatnění daňové ztráty ve zdaňovacím období r. 2006. Prominutí daně, příslušenství daně a daňového nedoplatku. Uchovávání daňových dokladů.

č. 22/2006

Pozor na nutnost použití minimálního základu daně při stanovení výdajů procentem příjmů. Elektronické služby v rámci EU. Účtování převzetí leasingu. Prodej know-how spřízněné osobě ze třetí země. Dodání textu v pdf ze třetí země a DPH. Koupě pozemku a budovy, demolice a stavba nové budovy. Omylem neodvedené zdravotní a sociální pojištění za bývalého zaměstnance. Doložení nároku na slevu na dítě.

Ekonomické vědy. Ekonomie**Curve ball****Křivka bere faleš**

The Economist, September 30th 2006, vol. 380, no. 8497, p. 90

I ekonomické teorie se mohou znovu stát módními. Pojem "Phillipsova křivka" byl zaveden v 60. letech 20. stol. a vyjadřoval souvislost mezi nezaměstnaností a inflací. Později byl však nahrazen NAIRU a produkční mezerou. Nyní se Phillipsova křivka opět stává předmětem ekonomických diskusí, ale za změnéné situace: její podoba je výrazně plošší, protože nízká nezaměstnanost není provázána podstatným nárůstem inflace. V článku se stručně rozebírají příčiny tohoto jevu. Grafy. Odkaz. Rubrika: Economics focus [Ec]

Š. Dou ; převod s anglijskogo V. Sokolova

Matematika v ekonomičeskoj teorii: istoričeskij i metodologičeskij analiz**Matematika v ekonomické teorii: historická a metodologická analýza**

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 7, s. 53-72

Článek je zaměřen na historii používání matematických metod v ekonomické vědě a jejich dopad na strukturu a faktory vývoje moderní ekonomické teorie. Jsou rozebírány různé charakteristiky matematického modelování. - Angl. res. - Odkazy.

Petr Bartoň

Netradiční pohled na Edmunda Phelpse : Nobelova cena

Euro, 2006, č. 42, s. 90-91

Autor se zabývá myšlenkovým odkazem letošního laureáta Nobelovy ceny za ekonomii, třiasedmásátiletého Američana Edmunda S. Phelpse. Vedle svých studií z 60. let o vztahu inflace a

nezaměstnanosti je tento ekonom též průkopníkem výzkumu lidského kapitálu a vlivu nových technologií na hospodářský růst. Rubrika: Události : Ekonomie

Miroslav Zajíček

Nobelův výbor s cenou za ekonomii zaspal dobu

Hospodářské noviny, 10.10.2006, roč. 50, č. 196, s. 9

Jeden z prvních ohlasů na udělení Nobelovy ceny za ekonomii Edmundovi S. Phelpsovi za "analýzu intertemporálních substitučních vztahů v makroekonomické politice". Autor stručně seznamuje s podílem E. Phelpse na vzniku tzv. modifikované Phillipsovy křivky a zároveň podotýká, že výbor pro udělování Nobelovy ceny poněkud zaspal dobu - americký ekonom měl cenu obdržet již před třiceti lety. K tématu viz i přísp. s názvem "Prohlédl" inflaci, má Nobelovu cenu na s. 1 a čl. Edmund Phelps, bojovník proti inflaci na s. 18 téhož čísla HN.

by Chris Giles

Phelps wins Nobel for exploding economic myths

Phelps získal Nobelovu cenu za vyvrácení ekonomických mýtů

Financial Times, 10.10.2006, no. 36200, p. 7

Stručná informace o laureátovi Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2006 Edmundu Phelpsovi, který tuto cenu získal za analýzu vztahů mezi krátkodobými a dlouhodobými vlivy hospodářské politiky. Edmundu Phelpsovi je věnován i článek v čas. The Economist ze dne 14. 10. 2006, č. 8499, s. 81 pod názvem A natural choice: the Nobel prize for economics.

Ina Kota

"Sentiment de progres" et croissance économique

"Pocit pokroku" a hospodářský růst

Problemes économiques, 2006, no 2903, p. 45-47

V době, kdy v moderních společnostech se některé hodnoty, jako rovnost nebo tolerance, zdají být ohroženy, harvardský profesor Benjamin Friedman podporuje tezi, podle níž hospodářský růst má pozitivní dopad na morálku a pomohl by zvyšovat její hodnoty. Existence vztahu mezi materiálním světem a morálkou, mnohými odmítaná navzdory teoretickým analýzám Adama Smitha a Johna Rawse, je tak znovu potvrzena. Autor však upřesňuje, že tento vztah platí jen za podmínky, že hospodářský růst nebude dále chápán jako zvyšování HDP - což se obecně dotkne jen 10 % nejbohatších - ale jako určitý růst středních příjmů většiny obyvatel. V tomto případě je "pocit pokroku" sdílen velkým souborem jednotlivců. (Ve způsobu interpretace hospodářského růstu jsou dnes všeobecně velké mezery.) Teze B. Friedmana zasluhuje tím více zájmu, když momentálně např. v USA již šestý rok po sobě nepozorujeme zlepšení střední životní úrovně, i když HDP stále roste. Rubrika: Science économique [P.éc.]

Alberto Alesina, Silvia Ardagna, Francesco Trebbi

Who adjusts and when? The political economy of reforms

Kdo se přizpůsobuje a kdy? Politická ekonomie reformem

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, Special Issue, p. 1-29

Příspěvek ze šesté výroční vědecké konference MMF. Proč země odkládají stabilizaci velkých a rostoucích rozpočtových deficitů a inflace? A jak vysvětlují časové rozvržení reformem? Studie využívá specifického modelu k nasměrování empirické studie na širokém vzorku zemí k prozkoumání těchto otázek. (Obsah studie vyjádřený v podnázvech a výsledných tabulkách: struktura modelu; komparativní statistika a testovatelné implikace; přehled existující literatury, nové testy; údaje a metodologie, relativní četnost krizí a reformem, způsob politického řízení, deficitní a inflační krize, vyrovnávání (přizpůsobování) a politické instituce, empirické výsledky - stabilizace, krize a formy vlády, stabilizace, krize a kontrola legislativního orgánu, stabilizace, krize a volební pravidla, stabilizace, krize a politická orientace vlády atd.) 10 tab. IMF Sixth Jacques Polak Annual Research Conference - Bibliogr.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Christof Roche

Bundesbank läuft Sturm gegen EU-Pläne : Vorstandsmitglied Dr. h. c. Edgar Meister: Erwogene Änderung der Bankendirektive würde Stabilität im Bankensektor gefährden

Bundesbanka vyráží do boje proti plánům EU : člen bankovní rady Dr. h. c. Edgar Meister: připravovaná změna bankovní direktivy by ohrozila stabilitu bankovního sektoru

Auszüge aus Presseartikeln, 7. September 2006, Nr. 38, S. 4

Autor se zabývá reakcí Německé spolkové banky na připravovanou směrnici Evropské komise, kterou by měla být zavedena jednotná pravidla pro národní bankovní dozor v případě bankovních fúzí na nadnárodní úrovni (změna čl. 16 bankovní směrnice EU). Předkládá názory člena bankovní rady Edgara Meistera, který se kriticky vyjadřuje k omezování kompetencí národního bankovního dozoru. - Přetištěno z Börsen-Zeitung, Frankfurt am Main, z 5. září 2006. -- Zkrácený překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 13/2006.

Busted flush : online gambling

Hazard na mizině : sázky online

The Economist, October 7th 2006, vol. 381, no. 8498, p. 75-76

Snaha USA zabránit sázkám online sráží toto odvětví na kolena. V Kongresu byl schválen zákon, který zakazuje bankám a společnostem vydávajícím kreditní karty zpracovávat platby ve prospěch internetových sázkových kanceláří. Tyto kroky však sotva povedou k výsledkům, které si přejí politici. Viz i článek na s. 13-14 pod názvem Ace in a hole: gambling prohibition. Diag. Rubrika: Special report [Ec]

Wolfgang Munchau

Central Europe cannot afford to delay the euro

Střední Evropa si nemůže dovolit odkládat euro

Financial Times, 9.10.2006, no. 36199, p. 13

Několik zemí střední Evropy váhá s přijetím s eura. V článku se rozebírají důvody pro tento přístup a je vyjádřen názor, že ekonomické důvody měly být argumentem proti členství v EU, nikoliv pro odkládání vstupu do eurozóny. I některé jiné země EU nepřijaly euro, ale ty nečelí ostré krizi běžného účtu platební bilance ani nemají rozpočtový schodek ve výši 10 % HDP.

John Authers and Norma Cohen

Clearing the floor: how a regulatory overhaul is helping rivals to close in on the Big Board

Úklid burzovní haly: jak změny v regulaci pomáhají soupeřům uzavírat obchody na Newyorské burze

Financial Times, 14.9.2006, no. 36178, p. 11

K situaci na amerických burzách. Soupeření NYSE a Nasdaq, přechod na elektronické obchodování, cenová válka, očekávaný dopad nového předpisu Regulation National Market System (Reg NMS). Viz i další článek na téže straně pod názvem Nanoseconds matter as traders prepare for a shake-up. Grafy.

Stephen Cecchetti

Core inflation is an unreliable guide

Jádrová inflace je nespolehlivým vodítkem

Financial Times, 12.9.2006, no. 36176, p. 13

Autor se zabývá otázkou měření inflace. Index jádrové inflace, který nezahrnuje ceny energií a potravin, podle něj není tím správným měřítkem.

Martin Děrgel

Dluhopisy

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 9, s. 2-10

Dluhopisy z pohledu ekonomy a z právního, účetního a daňového pohledu. Doplněno příklady. Schémata, tab.

Miloslav Vošvrda

Empirical analysis of persistence and dependence patterns among the capital markets

Empirická analýza vzorců stálosti a závislosti mezi kapitálovými trhy

Prague economic papers, September 2006, Vol. 15, No. 3, p. 231-242

Autor analyzuje ekonometrickými metodami struktury závislosti na vybraných světových burzách. Nejprve provádí neparametrické měření stálosti s jednou proměnnou při zjišťování efektivity kapitálových trhů. Dále sestavuje vzorce pro neparametrické měření stálosti s mnoha proměnnými, indikující schopnost cenového mechanismu udržet efektivitu kapitálového trhu v podmínkách šoků. 3 tab., 3 grafy, vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Articles [PEP]

Die Ertragslage der deutschen Kreditinstitute im Jahr 2005

The performance of German credit institutions in 2005

Stav výnosů německých úvěrových institucí v roce 2005

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, September 2006, Jg. 58, Nr. 9, S. 15-43

Deutsche Bundesbank Monthly report, September 2006, Vol. 58, No. 9, p. 15-42

Studie analyzuje stav výnosů německých úvěrových institucí v roce 2005. Konstatuje další pokračování pozitivního vývoje z minulého roku, zejména pokud jde o situaci ve velkých bankách. Zkoumá faktory, ovlivňující výši výnosů v bankách, např. vývoj provozních nákladů, rizika atd. a odhaduje vývoj výnosů pro letošní rok. 7 tab., 7 grafů, tab. příl. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. - Součástí příspěvku je vložený box věnovaný stavu výnosů elektronických bank (přímých bank) v Německu (Zur Ertragslage der Direktbanken in Deutschland; The performance of direct banks in Germany).

Graham Bannock

The FSA gets to grips with regulatory costs

FSA se snaží vypořádat s náklady na regulaci

The Financial regulator, September 2006, vol. 11, no. 2, p. 49-52

Britský Úřad pro finanční služby (FSA) si objednal tři studie, které měly změřit náklady na jím prováděnou regulaci. Výsledky jsou hodnoceny v článku. Vysvětl. - Odkazy.

Eva Ducháčková, Jaroslav Daňhel

Globální vývojové tendence na finančních trzích

Ekonomický časopis, 2006, roč. 54, č. 7, s. 699-708

Analýza situace na finančních, resp. bankovních a pojistných trzích ve změněných podmínkách na počátku 21. století, které vyplývají z procesu globalizace. Finanční konglomeráty na finančních trzích, silné a slabé stránky integrace bankovních a pojišťovacích služeb, vývojové etapy integrace bankovních a pojišťovacích služeb, vymezení pojmu bankopojištění, omezení pro rozšiřování bankopojištění z pohledu pojišťovacích služeb, změny v regulaci jako důsledek propojování finančních služeb a finanční zajištění jako projev integrace finančních služeb. - Angl. abstrakt - 8 lit.

In the shadows of debt : the credit markets

V přítmi dluhů : úvěrové trhy

The Economist, September 23rd 2006, vol. 380, no. 8496, p. 69-71

Úvěrové trhy se mění tak rychle, že regulátoři si nejsou jisti, zda se nevykají kontrole. Na jedné straně inovace na úvěrových trzích přispěly k období stability ve světovém finančním systému a levné a likvidní financování umožnilo firmám efektivněji využívat své bilance. Na druhé straně se trhy dluhů a derivátů změnilo k nepoznání, do značné míry nejsou regulovány a je těžké je pochopit. Některé ze složitých finančních nástrojů by mohly navodit příští finanční krizi. K problematice viz i článek na s. 9 pod názvem The dark side of debt. Graf, diagr. Rubrika: Special report [Ec]

Hiltrud Nehls

The interest rate pass-through in German banking groups

Úrokový kanál v německých bankovních skupinách

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juli 2006, Bd. 226, Heft 4, S. 462-479

Promítnutí tržních úrokových měr do retailových cen je v Německu považováno za obzvláště pomalé. Jednou z příčin je organizace německého bankovního systému (tři oddělené "pilíře" - spořitelní ústavy, družstevní banky a komerční banky). Příspěvek modelově zkoumá rozdíly mezi úrokovými kanály u těchto tří bankovních skupin, a to pomocí měsíčních dat retailových úrokových měr německých bank v letech 1994-2004, pro čtyři nejrozšířenější bankovní produkty. 1 tab., 3 grafy, vzorce, tab. příl. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

Jo Johnson ... [et al.]

Investing in India

Investování v Indii

Financial Times, 10.10.2006, no. 36200, sep. sect. (5 p.)

Neúspěšná investiční strategie v Indii, vývoj bankovníctví, finanční a komoditní burzy aj. Rubrika: Special report [FT]

Stephan Lorz

Kapitalmärkte organisieren Deutschland um

Kapitálové trhy mění německou strukturu

Auszüge aus Presseartikeln, 30. August 2006, Nr. 37, S. 8-9

Autor komentuje výsledky studie investiční banky Goldman Sachs v Německu rozebírající dopady většího příklonu německé ekonomiky ke kapitálovým trhům na vývoj konjunktury, zaměstnanosti, investování do inovací a zejména celkové produktivity. - Přetištěno z Börsen-Zeitung, Frankfurt am Main, z 24. srpna 2006. - Zkrácený překlad viz Informace odborné knihovny MF č. 13/2006.

John Authers

A milestone passed, but one that is not all it seems

Nový rekord má menší význam, než se zdá

Financial Times, 5.10.2006, no. 36196, p. 13

K vývoji na trzích cenných papírů, především v USA. Rekord, kterého dosáhl index Dow Jones Industrial Average, nemá být považován za známku toho, že důvěra investorů je na stejné výši jako koncem 90. let. V článku se rozebírají faktory, které ovlivňují situaci na trhu. Grafy.

Erich Deutsch

Osobní bankroty, úvěrová zadluženost - jejich řešení v návrhu zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Daně a finance, 2006, roč. 14, č. 9, s. 16-19

K návrhu zákona o úpadku a způsobech jeho řešení v souvislosti s rostoucí zadlužeností českých domácností. Příčiny nárůstu zadlužení, problémy se splácením, problematika osobních bankrotů, tzv. nepatrný konkurz, fungování úvěrového registru, otázka výběru správce.

Ludvík Olšovský

Podpora eura u nováčků vzrostla

Bankovníctví, 2006, roč. 14, č. 9, s. 22-23

Ke zprávě (v pořadí již třetí) Evropské komise o praktických přípravách na zavedení eura v členských zemích stojících mimo měnovou unii. Ke stupni obeznamenosti se společnou měnou v nových členských zemích, k vnímání a podpoře jednotné evropské měny, k nadějím a obavám z přijetí eura. 2 tab.

František Mašek

Přestane být high-tech Popelkou? : fondy rizikového kapitálu

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 40, s. 62-65

K rostoucímu významu fondů rizikového kapitálu v Evropě (podle ročenky Evropské asociace fondů venture kapitálu - EVCA). Podrobněji o situaci ve střední a východní Evropě a zejména v ČR. Připojena

informace o iniciativě Evropské komise a EIB pod zkratkou JEREMIE, která má podpořit fungování strukturálních fondů v sektoru malých a středních podniků. 1 tab.

V. A. Mal'cev

**Rossijskij rynek bankovskich uslug: innovacionnoje upravlenije razvitijem
Ruský trh bankovních služeb: inovační řízení rozvoje**

EKO, 2006, no. 8, s. 122-138

Bankovní sektor RF, nutnost inovačního řízení rozvoje trhu bankovních služeb. 6 tab.

Petra Davidová, Jaroslav Heřmánek, Renata Opravilová

Různé aspekty zahraničního vlastnictví ve finančním sektoru

Bankovníctví, 2006, roč. 14, č. 9, s. 26-27

K významnému vlivu zahraničních vlastníků v českém finančním sektoru. Různé aspekty zahraničního vlastnictví, pozitiva zahraničního vlastnictví finančních institucí, možná rizika, růst zájmu o český trh, důsledky v oblasti regulace a dohledu. 2 grafy.

Stormier weather ahead : Italy

Čeká se bouřlivější počasí : Itálie

The Economist, September 16th 2006, vol. 380, no. 8495, p. 33-34

Stav italských veřejných financí se o něco zlepšil, nicméně nezabránil spekulacím o tom, že by Itálie mohla opustit měnovou unii. V článku se rozebírají dva možné scénáře takového vývoje, i když italský ministr financí je označuje za nesmyslné. K problematice viz i článek na s. 14 pod názvem The soft underbelly: Silvio Berlusconi's bequest. Diagr.

Richard Coffman

US baulks over Basel II

USA se vzpírají Basilejské dohodě II

The Financial regulator, September 2006, vol. 11, no. 2, p. 37-40

Zatímco v EU již po dva roky dobře probíhá proces plnění Basilejské dohody II, v USA jsou stále nevyřešeny klíčové otázky týkající se rozsahu a obsahu nových norem. V článku se shrnuje dosavadní diskuse k dohodě v USA a zkoumá se, zda politické tlaky na dosažení výjimek dohodu zásadním způsobem neohroží.

John Tattersall

What MiFID means for regulators

Co MiFID znamená pro regulátory

The Financial regulator, September 2006, vol. 11, no. 2, p. 64-68

Nová směrnice pro trhy finančních nástrojů MiFID nahradí v rámci Evropské unie směrnici pro investiční služby ISD. Představuje značný pokrok ve své oblasti: jejím cílem je vytvořit jednotný trh investičních služeb, podpořit soutěž a vytvořit rovná pravidla hry pro evropské podniky obchodující širší škálou finančních nástrojů. V článku se rozebírají problémy, které v souvislosti s novou směrnicí čekají regulátory.
- Odkazy.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Stephen Littlechild

Brussels has got it wrong on roaming charges

Postup Bruselu ve věci poplatků za roaming je chybný

Financial Times, 22.9.2006, no. 36185, p. 11

Podle Bruselu jsou ceny za používání mobilních telefonů v zahraničí příliš vysoké, a proto navrhuje regulovat je tak, aby byly v celé Evropě stejné. Autor však tvrdí, že situace se změnila, protože hlavní mobilní operátoři se zavázali snížit ceny roamingu, takže zavádění regulace by vedlo jen k deformaci hospodářské soutěže.

Jean-Paul Azam

Défaillances des États et des marchés: l'approche de Jean-Jacques Laffont : développement

Selhání států a trhů: přístup J. J. Laffonta : hospodářský rozvoj

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 43-48

Navzdory trvalému světovému hospodářskému růstu zůstává většina jižních zemí, zvláště v Africe, stranou hospodářského rozvoje. Mezinárodní instituce, postavené před nezdarem reformy vynucených programů strukturálního vyrovnání v 90. letech 20. století, dospěly k názoru, že musí zaměřit analýzu jiným směrem, aby diagnostikovaly a pochopily problémy, se kterými se setkaly země, jejichž rozvoj financovaly. V článku je předloženo pojetí J.-J. Laffonta, do něhož je nově integrována pobídková teorie, čímž dochází k výrazným změnám v ekonomii rozvoje. Ve skutečnosti je zde nabídnut nový analytický rámec, který zdůrazňuje slabost státu - aby byla lépe pochopena slabost trhu - týkající se dodávání veřejných služeb obyvatelstvu nejchudších zemí. Jsou také zmíněny problémy regulace, se kterými se potýkají rozvojové země, i překážky, na něž narazily během reformy prováděných pod záštitou mezinárodních organizací, např. Světové banky. - Lit., bibliogr. (Laffont).

FMI

L'effet de la délocalisation des services aux États-Unis

Účinky delokalizace služeb v USA

Problemes économiques, 2006, no 2905, p. 37-39

I když je v USA méně důležitá delokalizace služeb než průmyslu, její růst je velmi jasný a týká se výhledově 400 000 pracovních míst. MMF se zajímal o vliv delokalizace služeb na pracovní příležitosti a na produktivitu USA. Celkový účinek je podle očekávání negativní, ale nicméně omezený: výrobky "navrácené do vlasti" jsou levnější, tedy atraktivnější. Aby se navýšil přírůstek poptávky, sektory využívající tyto výrobky jako meziprodukty požadují více pracovních sil. Delokalizace služeb zato podporuje větší růst produktivity tím, že osvobozuje podnik od méně efektivních článků řetězce. 2 grafy.

Český statistický úřad

Ekonomický a sociální vývoj České republiky ve 2. čtvrtletí 2006 : (předběžné údaje)

Bulletin ČSÚ, 2006, č. 2, s. A 1-57

Základní tendence vývoje, vývoj makroekonomických ukazatelů, situace v hlavních produkčních odvětvích, cenový vývoj, vnější ekonomické vztahy, měnový vývoj (peněžní zásoba, vklady a úvěry, úrokové sazby), údaje o obyvatelstvu, zaměstnanosti a mzdách, příjmy a výdaje domácností, hospodaření státního rozpočtu a rozpočtů územních samosprávných celků. Tab., grafy.

V. Polterovič, V. Popov

Evolutionnaja teorija ekonomičeskoj politiki. Čast' 1., Opyt bystrogo razvitija

Evoluční teorie hospodářské politiky. Část 1., Zkušenosti s rychlým rozvojem

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 7, s. 4-23

Článek přináší první část studie zabývající se otázkou, jak by se měly měnit nástroje a metody stimulace růstu s tím, jak se určitá země přibližuje vyspělým ekonomikám z hlediska sociální úrovně a kvality institucí. Je popsán vývoj hospodářské politiky v západních zemích a také v zemích označovaných za "hospodářský zázrak". Na základě analýzy byly zjištěny hlavní směry tohoto vývoje. Vysvětl. - Angl. res. - Odkazy.

Feeling fitter : the euro area's economy

V lepším stavu : ekonomika eurozóny

The Economist, October 7th 2006, vol. 381, no. 8498, p. 77-78

K hospodářskému vývoji eurozóny v r. 2006. HDP, inflace, trh práce, nezaměstnanost, produktivita. Rubrika: Finance and economics

Martin Arnold and Tobias Buck

France set for battle over postal liberalization

Francie se chystá na bitvu o liberalizaci pošty

Financial Times, 6.10.2006, no. 36197, p. 3

K plánované liberalizaci poštovních služeb v Evropské unii, očekávané návrhy Evropské komise. Snaha Francie o kompenzaci již zavedených provozovatelů za ztrátu monopolního postavení. Diagr.

Home truths

Nepříjemné pravdy

The Economist, October 14th 2006, vol. 381, no. 8499, p. 86

Po několika letech výrazného růstu ceny bydlení v USA zpomalily, podle některých měřítek dokonce klesají. V článku se rozebírá dopad této skutečnosti, zejména na spotřebitele. Chování spotřebitelů do značné míry určí, zda se americká ekonomika dostane do recese, nebo jen zpomalí. Názory na vazbu mezi "efektem bohatství" a výdaji spotřebitelů se však liší. Graf. Rubrika: Economics focus [Ec]

Igor Záruba ; [přispěl] Ingemar Hansson

Hvězda dvou tváří : švédský model

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 41, s. 70-73

Analýza hospodářské situace a fungování sociálního státu ve Švédsku. 1 tab., fot. - Součástí mat. je sloupek Jak to vidí a rozhovor s ředitelem Konjunkturinstitutet I. Hanssonem s názvem Někdo to zaplatit musí ...

Michael Graff

Internationale Konjunkturverbunde

International business cycles

Mezinárodní konjunkturální propojení

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juli 2006, Bd. 226, Heft 4, S. 385-417

Studie se zaměřuje na otázku, do jaké míry jsou vzájemně propojeny konjunktury jednotlivých zemí v rámci světového hospodářství. Nejprve se zabývá teoretickým zdůvodněním mezinárodních konjunkturálních propojení a předkládá přehled o metodách a výsledcích aktuálních teoretických prací na toto téma. Dále představuje jednoduchý model mezinárodní konkurence s aproximací proměnné "vytížení kapacit" a zjišťuje mezinárodně srovnatelné určení konjunkturální pozice jednotlivých zemí. Postup je aplikován na roční časové řady pro vytížení kapacit u 30 zemí v letech 1970-2000. 6 tab., 6 grafů, vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

Neil Buckley ... [et al.]

Investing in Russia

Investování v Rusku

Financial Times, 10.10.2006, no. 36200, sep. sect. (6 p.)

Hospodářsko-politický přehled o Rusku, zahraniční investice, reforma elektroenergetiky, ropa a plyn, finanční služby, nemovitosti, automobilový průmysl aj. Rubrika: Special report [FT]

Pam Woodall

The new titans : a survey of the world economy

Noví titáni : přehled o světové ekonomice

The Economist, September 16th 2006, vol. 380, no. 8495, centr. sect. (34 p.)

Čína, Indie a další rozvojové země jako hnací síla světové ekonomiky, otázka definování "vyspělé" a "rozvojové" země, mzdový vývoj, otázka dostatečnosti zdrojů pro rozvíjející se ekonomiky, nástroje hromadné dezinflace aj. K problematice viz i článek na s. 11-12 pod názvem Surprise! 16 grafů. Rubrika: Survey [Ec]

Bert Losse, Clemens Boomsdorf

Sociální kapitalismus

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 37, s. 60-62

K hospodářské situaci ve Skandinávii (Švédsko, Finsko, Dánsko). Hospodářská a sociální politika, reformy. Údaje o plnění maastrichtských kritérií, o investicích do vzdělání a výzkumu, o situaci na trhu práce apod. Porovnání se situací v Německu. 2 grafy, 1 tab. - Převzato z čas. WirtschaftsWoche.

Hartmut Höh

Strukturwandel im Baugewerbe : Auswirkungen veränderter Rahmenbedingungen

Strukturální změny ve stavebnictví : dopady změněných rámcových podmínek

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 8, S. 815-819

Příspěvek analyzuje strukturální změny německého stavebnictví v letech 1995-2004. Vychází z výsledků ročních šetření ve stavebních podnicích s 20 a více zaměstnanci a sleduje dopady postupného zhoršování rámcových podmínek v oboru na hospodářskou situaci stavebních podniků, počet zaměstnanců, investiční činnost, vývoj nákladů a výkonů. 3 tab., 1 graf, 1 příl. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Swamp things : European telecoms

V nesnázích : evropské telekomy

The Economist, September 23rd 2006, vol. 380, no. 8496, p. 61-62

Analýza situace v evropských telekomunikacích. Velké evropské telekomy mají osm let po liberalizaci odvětví a pět let po finanční krizi problémy. Jejich situace se nezlepšuje a jejich výdělky jsou podstatně nižší, než byly zvyklé. V důsledku liberalizace jsou konečně vystaveny soutěži a tím, jak začínají pronikat na jiné národní trhy, soutěž ještě zesílí. Podrobněji k situaci ve velkých evropských zemích. Graf.

Taped

Svázání předpisy

The Economist, October 7th 2006, vol. 381, no. 8498, p. 84

Hledání vysvětlení, proč Evropa zaostává v produktivitě za Spojenými státy. Nadměrná regulace trhu výrobků a služeb. Dvě cesty, jimiž regulace může dusit růst produktivity: odrazování od zahraničních přímých investic a od investic do IT. Odkazy. Rubrika: Economics focus [Ec]

MMF ; zpracovala Julie Hrstková

Tempo růste, rizika také : Mezinárodní měnový fond

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 38, s. 36-39

Z pravidelné pololetní zprávy MMF o výhledu světové ekonomiky. Tempo růstu, perspektivy a rizika, budoucí hospodářská politika, nové finanční trhy a nové kontrolní mechanismy, ceny surovin, výzva k těsnější kooperaci a spolupráci v ekonomické oblasti a k větší pomoci zemím třetího světa. 1 tab.

Martin Wolf

This stable isle: how Labour has steered an economy going global

Ten stabilní ostrov: jak labouristická strana řídila ekonomiku v podmínkách globalizace

Financial Times, 18.9.2006, no. 36181, p. 13

V souvislosti s ohlášeným odchodem Tonyho Blaira z funkce britského ministerského předsedy připravily FT sérii pěti článků zabývajících se otázkou, jakou zemi zdědí jeho následovník. Tento úvodní text se zaměřuje na ekonomický stav země, která se vyznačuje pozoruhodnou kombinací mezinárodně otevřených trhů a intervencionistického státu, a přináší přehled o změnách v britském hospodářství za vlády labouristů. Grafy, diagr. - Odkazy.

komentář připravil Václav Šmejkal

Veřejné zakázky : jaké změny zadavatelům a dodavatelům přináší nový zákon o veřejných zakázkách?

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 41, střed. příl. (8 s.)

O novinkách a zpřesněních, které přináší zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (účinný od 1.7.2006). Podrobněji k některým pojmům (např. zadavatel, centrální zadavatel, relevantní činnost, veřejná zakázka), dále k předpokládané hodnotě veřejné zakázky, k výjimkám z povinnosti zadávat, ke

zjednodušenému podlimitnímu řízení, k zavedení soutěžního dialogu, k omezování počtu kvalifikovaných zájemců, k jednacímu řízení s uveřejněním a bez uveřejnění, k rámcové smlouvě a dalším změnám a zpřesněním. K tématu viz i další příspěvek Václava Šmejkal s názvem Riziko stěžovatele na s. 48-49 téhož čísla čas.

Anthony Annett

Without deeper reforms, euro area's recovery may be short lived

Bez hlubších reforem může být oživení eurozóny jen krátkodobé

IMF Survey, 2006, vol. 35, no. 17, p. 268-269

V eurozóně konečně došlo k hospodářskému oživení. Nízký růst produktivity a slabý trh práce však nevěští nic dobrého pro schopnost Evropy vypořádat se s problémem stárnutí obyvatelstva. Koordinované reformní úsilí by se mělo zaměřit především na růst produktivity. Příspěvek vychází z konzultací a následné zprávy MMF (Country Report). Graf, diagr. - Odkaz.

Chris Giles ... [et al.]

World economy

Světové hospodářství

Financial Times, 13.9.2006, no. 36177, sep. sect. (6 p.)

Stále významnější postavení Asie ve světové ekonomice, globální nerovnováhy, korupce, měnová a fiskální politika, síly v pozadí globalizace, dopad výsledků jednání v Dauhá, inflace, vysoké ceny energií. Podrobněji k hospodářské situaci jednotlivých regionů: USA, Evropa, Japonsko. Grafy. Rubrika: Special report [FT]

Tom Standage

Your television is ringing : a survey of telecoms convergence

Zvoní vám televize : přehled o konvergenci telekomů

The Economist, October 14th 2006, vol. 381, no. 8499, centr. sect. (22 p.)

Situace na trhu telekomunikací, nové módní heslo - konvergence (slučování dříve oddělených komunikačních a zábavních služeb), pevné a mobilní telefony, vstup telekomů do televize, otázka regulace, konvergence z hlediska vítězů a poražených. K problematice viz i článek na s. 12-13 pod názvem Here we go again, sort of: telecoms. Grafy, diagr. Rubrika: Survey [Ec]

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Vladimir Dlouhy and Bill Emmott

Europe needs a pledge of relevance

Evropa potřebuje záruku relevantnosti

Financial Times, 13.9.2006, no. 36177, p. 13

Ostrá kritika dosavadní podoby a činnosti EU. Vůdcové evropských zemí si po odmítnutí ústavy vzali oddechový čas na reflexi, zatím s pramalým výsledkem. Místo toho by se měli zaměřit na bezvýznamnost EU. Problémy, které jejich občany trápí, nemají s EU nic společného.

Tibor Lalinský, Martin Šuster

Konvergencia a regionálna kohézia SR

Biatic, 2006, roč. 14, č. 9, s. 7-14

Hodnocení současného vývoje konvergence slovenské ekonomiky k ekonomice EU. Nominální konvergence (aktuální stav plnění maastrichtských kritérií, výhled jejich splnění, rizika udržitelnosti plnění kritérií). Reálná konvergence. Regionální koheze SR. 8 grafů, 6 tab. - 11 lit.

We're off on a European odyssey : Romania, Bulgaria and the European Union**Vydáváme se na evropskou odysseu : Rumunsko, Bulharsko a Evropská unie**

The Economist, September 30th 2006, vol. 380, no. 8497, p. 33-34

K otázce vstupu Rumunska a Bulharska do Evropské unie. Nepřipravenost obou zemí, chudoba a korupce. K problematice viz i článek na s. 14-16 pod názvem In praise of enlargement: the European Union. Diagr.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance**Die deutschen Direktinvestitionsbeziehungen mit dem Ausland: neuere Entwicklungstendenzen und makroökonomische Auswirkungen****German foreign direct investment (FDI) relationships: recent trends and macroeconomic effects****Přímé zahraniční investice Německa: aktuální vývojové trendy a makroekonomické dopady**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, September 2006, Jg. 58, Nr. 9, S. 45-61

Deutsche Bundesbank Monthly report, September 2006, Vol. 58, No. 9, p. 43-58

Příspěvek představuje empirickou analýzu kapitálového propojení německého hospodářství se zahraničím, a to jak z hlediska objemu PZI, tak i z hlediska jejich struktury. Pozornost je věnována též dopadu PZI na domácí investice a zaměstnanost, vlivu rozšíření EU na rozhodování o místě podnikání a dopadu PZI na německý zahraniční obchod. 3 tab., 3 grafy. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. - Součástí příspěvku jsou dva vložené boxy věnované vztahu PZI a domácích investic (Direktinvestitionen und inländische Investitionen; Foreign direct investment and domestic investment) a vlivu PZI na strukturu dovozu (Zum Einfluss der Direktinvestitionen auf die Importstruktur; The impact of FDI on import structure).

Martin Wolf

The fund's ancien régime will have to give up its privileges**Letitý režim fondu se bude muset vzdát svých privilegií**

Financial Times, 20.9.2006, no. 36183, p. 13

Postavení a cíle Mezinárodního měnového fondu v dnešní době, možnosti jeho reformy, otázka hlasovacích práv. Diagr.

Aleksander Aristovnik, Stanka Setnikar-Cankar

How excessive are external imbalances in selected transition countries?**Jaká je vnější nerovnováha ve vybraných tranzitivních zemích?**

Prague economic papers, September 2006, Vol. 15, No. 3, p. 243-267

Příspěvek analyzuje hlavní faktory ovlivňující rovnováhu běžných účtů, s cílem zjistit potenciální nadměrnost deficitu běžných účtů ve vybraných tranzitivních zemích. Za tímto účelem nejprve stručně popisuje aktuální trendy vývoje rovnováhy běžných účtů ve sledovaných zemích v letech 1992-2003 a uvádí též teoretické úvahy k tomuto tématu. Dále představuje různé odhadní metody a testy citlivosti a jejich empirické ověření. 3 tab., 1 graf, tab. příl. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Articles [PEP]

P. Bielik, E. Horská, M. Dziembala

Some aspects of the investment attractiveness of the Visegrad Group countries**Některé aspekty přitažlivosti pro investory u skupiny zemí V4**

Agricultural economics, 2006, Vol. 52, No. 8, p. 361-367

Příspěvek analyzuje problematiku přílivu přímých zahraničních investic do zemí V4. Zaměřuje se zejména na různé faktory, které ovlivňují atraktivitu tohoto regionu pro zahraniční investory. Zkoumá přitom nejen objem PZI, ale i jejich kvalitu a jejich přínos pro modernizaci a růst konkurenceschopnosti sledovaných zemí. 6 tab. Pozn. - Angl. a slov. res. - Lit.

Ina Kota

Strong capital markets weather turbulence, but risks loom

Silné kapitálové trhy přestály turbulence, ale objevují se rizika

IMF Survey, 2006, vol. 35, no. 17, p. 266-267

Podle nové zprávy MMF o globální finanční stabilitě (Global Financial Stability Report - GFRS) by světovému finančnímu systému měl prospívat pokračující růst a zkrácená inflace, ale současně bude vystaven i některým rizikům. Patří mezi ně vyšší inflace a další přitvrzování měnové politiky, další vzestup cen ropy, vyšší než očekávaný propad bytového trhu v USA či nekontrolovaný vývoj globálních nerovnováh. Zpráva rovněž upozorňuje na rychlý nárůst úvěrů pro domácnosti v mnoha nově se rozvíjejících ekonomikách. Grafy. - Odkaz.

Richard McGregor

The trillion dollar question: China is grappling with how to deploy its foreign exchange riches

Otázka za bilion dolarů: Čína hledá, jak využít své devizové bohatství

Financial Times, 25.9.2006, no. 36187, p. 11

Čínské devizové rezervy dosahují rekordní výše a odhaduje se, že asi 70 % z nich je v amerických dolarech. To vyvolává diskusi, jak tyto rezervy využít či utratit. K jejich vzniku přispěly zahraniční investice v Číně, příliv spekulativního kapitálu a také přebytek obchodní bilance, který zaplavil zemi dolary. V článku se rozebírají důsledky opatření, která může centrální banka v této situaci přijmout. Grafy.

I. P. Kuznecova

VTO i Rossija: "pravila igry" i uslovija vstuplenija

Světová obchodní organizace a Rusko: "pravidla hry" a podmínky vstupu

EKO, 2006, no. 8, s. 2-32

Funkce, problémy a perspektivy Světové obchodní organizace; stav jednání a podmínky vstupu Ruska do WTO; důsledky vstupu. Vysvětl. - Odkazy.

Martin Wolf

Why bad news for the Fund is excellent news for its clients

Proč špatná zpráva pro MMF je skvělou zprávou pro jeho klienty

Financial Times, 13.9.2006, no. 36177, p. 13

Finanční krize Mezinárodního měnového fondu; snížení domnělé rizikovosti financování rozvíjejících se trhů; příliv kapitálu do těchto ekonomik, hromadění devizových rezerv; souvislost mezi schodky běžného účtu a finančními krizemi. Grafy.

Podnik a podnikání

Gillian Tett ... [et al.]

Corporate finance

Podnikové finance

Financial Times, 27.9.2006, no. 36189, sep. sect. (6 p.)

Svět je zaplaven levnými penězi a obchody vzkvétají: přehled o financování podniků se zaměřuje na otázky tradice versus inovace, private equity, změn v modelu dluhových kapitálových trhů a bankovníctví, různých podob financování aj. Tab., diagr. Rubrika: Special report [FT]

Jean-William Angel et Virginie Régnier

La croissance des groupes étrangers en France : entreprises

Růst zahraničních skupin ve Francii : podniky

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 39-42

Francie patří v Evropě mezi ekonomiky nejvíce otevřené zahraničním investicím. Mimo finanční sektor a veřejnou správu pracuje jeden zaměstnanec ze sedmi ve filiálce nějaké zahraniční skupiny. Mezi lety 1994 a 2003 se jejich počet znásobil faktorem 1,8. Za stejné období se počet poboček řízených ze zahraničí ztrojnásobil (většinou se jednalo o akvizice). Největším investorem ve Francii jsou USA, zatímco podíl

asijského kapitálu zůstává okrajový. Implantace zahraničního kapitálu se zaměřuje, jako ve většině velkých zemí, na průmysl. Ten soustřeďuje polovinu z počtu francouzských zaměstnanců pracujících v zahraničním podniku. Ilustrováno řadou číselných údajů. 6 grafů. - Lit.

Erstes Gesetz zum Abbau bürokratischer Hemmnisse insbesondere in der mittelständischen Wirtschaft : vom 22. August 2006

První zákon o odbourávání byrokratických překážek, zejména pro malé a střední podnikání : z 22. srpna 2006

Bundesgesetzblatt. Teil I, 25. August 2006, Jg. 2006, Nr. 40, S. 1970-1974

Znění prvního zákona o odbourávání byrokratických překážek, zejména pro střední podnikání v Německu, ze dne 22. srpna 2006. Zákon mění některé právní předpisy ve snaze zjednodušit např. účetní, statistické a daňové výkazy, ochranu dat aj.

Erich Deutsch

Přehled a rozbor konkursů a likvidací z pohledu jejich členění a dopadů podle oborové klasifikace ekonomické činnosti za sledované období let 2000 až 2005

Právo pro podnikání a zaměstnání, 2006, roč. 15, č. 9, s. 3-9

Konkursy a likvidace z jiného pohledu. Smyslem analýzy bylo zpracovat přehled dosavadního vývoje likvidací a úpadků (konkursů) v letech 2000 až 2005 ve zpracovatelském průmyslu a vybraných službách, do kterého byly zahrnuty i údaje o podnikatelských subjektech - fyzických osobách, a následně statisticky vyčíslit v rámci ČR. 2 tab.

Christine Lagarde

Public contracts can help small business

Veřejné zakázky mohou pomoci malým podnikům

Financial Times, 17.10.2006, no. 36206, p. 11

Malé podniky značně přispívají k růstu ekonomiky a inovacím. Evropa se snaží vytvořit lepší prostředí pro drobné podnikání pomocí iniciativ jako je "Pacte PME" ve Francii, ale v oblasti veřejné politiky zaostává. Na rozdíl od zemí jako je USA, Jižní Korea, Japonsko a Kanada neusnadňuje malým firmám přístup k veřejným zakázkám. V článku se rozebírá, co je třeba v Evropě udělat, aby se tento stav změnil.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jiří Večerník

Changing social status of pensioners and the prospects of pension reform in the Czech Republic

Změny sociálního postavení důchodců a perspektivy penzijní reformy v České republice

Prague economic papers, September 2006, Vol. 15, No. 3, p. 195-213

Autor se zaměřuje na sociální status důchodců v ČR. Sleduje jeho vývoj v jednotlivých obdobích (komunistický režim, transformace, současná situace). Dále rozebírá aktuální debaty týkající se důchodové reformy a zvažuje možné dopady jednotlivých variant důchodové reformy podle návrhů různých politických stran na budoucí příjmy a postavení důchodců. Zdůrazňuje důležitost návratu "uznání" hodnoty dětí v penzijním systému a zvyšování poměru aktivních osob ve vyšším věku v pracovním procesu. 3 tab., 1 graf, 1 schéma. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Articles [PEP]

Igor Záruba ; [přispěla] Ilka Houbenová

Chci bydlet. Státní, zaplat'!

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 42, s. 70-72, 74

K reformě v oblasti pracovního trhu Hartz IV v SRN - konkrétně k zavedení státního příspěvku na vybavení prvního bytu. Ten měl ulevit ekonomicky rodičům a pomoci jejich dětem ve věku od 15 do 20 let se osamostatnit. Podrobněji o problémech, které tato forma pomoci přinesla a o doplňujících zákonech, zpřísnujících Hartz IV. V připojeném rozhovoru hodnotí reformu Hartz IV pracovnice Spolkového sdružení německých zaměstnavatelských svazů. 1 vlož. rámeček. K tématu viz přísp. na s. 74-75 téhož čísla čas. s názvem Stát mladé nehýčká, věnovaný problematice mezigenerační solidarity v České republice. -

Součástí mat. je vlož. rámeček s názvem Nápad dobrý, v praxi horší a rozhovor s vedoucí referátu sociální politiky BDA s názvem Bilance nic moc.

Michal Slavík

The Czech pension system and the perspectives of its reform

Penzijní systém v ČR a perspektivy jeho reformy

Prague economic papers, September 2006, Vol. 15, Nr. 3, p. 214-230

Autor popisuje současný stav penzijního systému v České republice, uvádí stručný přehled jeho vývoje v transformačním období v devadesátých letech a předkládá aktuální návrhy parlamentních stran na jeho reformu. Zvláštní pozornost je věnována třetímu pilíři penzijního systému a důležitosti dobře fungujícího kapitálového trhu pro další posilování významu kapitálového krytí penzí. Dotýká se též otázky načasování reformy a vlivu penzijních fondů na dlouhodobou stabilitu. 6 tab. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Articles [PEP]

Jiřina Bokšová, Monika Randáková

Fondové hospodaření zdravotních pojišťoven

Účetnictví, 2006, č. 9, s. 76-78

Autorky stručně seznamují s obecnou a účetní problematikou fondového hospodaření zdravotních pojišťoven v ČR. Základní fond zdravotního pojištění, rezervní fond, provozní fond, sociální fond a fond reprodukce majetku. - 8 lit.

Eva Žemličková

Systémy sociálního pojištění v EU. 6. část, Nizozemsko

Národní pojištění, 2006, roč. 37, č. 8-9, s. 15-18

Tři pilíře systému sociálního zabezpečení v Nizozemsku. Podrobněji o dávkách národního a zaměstnaneckého pojištění. 4 tab.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Kateřina Menzelová

Až ta bublina praskne... : rezidenční nemovitosti

Euro, 2006, č. 43, s. 74-76

Příspěvek rozebírá situaci na trhu nemovitostí v zemích EU a zvláště v ČR a odhaduje další vývoj a s ním spojená rizika. Vychází přitom ze zkušeností z minulých let, kdy ceny nemovitostí v reálném vyjádření rostly v zemích EU velmi rychle a hrozilo vytvoření cenové bubliny. Zkoumá též zadlužení domácností v souvislosti s hypotečními úvěry a úvěry ze stavebního spoření a upozorňuje, že rostoucí ceny a zadlužení domácností mohou v některých evropských zemích způsobit potíže. Rubrika: Události : Investice

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Karel Janoušek

Cestovní náhrady od 1.1.2007 : základní rozdíly proti dosavadní úpravě

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 20, s. 17-27

Právní úprava nyní a od 1. ledna 2007. Definice pracovní cesty, druhy náhrad, náhrada jízdních výdajů, přerušení pracovní cesty, stravné, problematika zahraničních pracovních cest, zahraniční stravné, záloha na cestovní náhrady a její vyúčtování, kurzy pro přepočítání měn. Rubrika: 11 - Pracovní právo a odměňování, s. 485-495

Danger zone : the minimum wage**Nebezpečná zóna : minimální mzda**

The Economist, October 7th 2006, vol. 381, no. 8498, p. 42, 44

V souvislosti s opětovným zvýšením minimální mzdy v Británii se v článku rozebírá její krátká historie (minimální mzda byla ve VB zavedena v r. 1996) a důsledky pro trh práce. Graf.

Libuše Bautzová

Komu miliony?

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 37, s. 64

Stručná informace o projektu Institutu trhu práce (podpůrný systém služeb zaměstnanosti), který realizuje společně s partnery Ministerstvo práce a sociálních věcí, a který je financován z prostředků Evropského sociálního fondu. 1 vlož. box.

Ladislav Jouza

Nový zákoník práce. (3. část)

Právní rádce, 2006, roč. 14, č. 9, střed. příl. (17 s.)

Výklad nejdůležitějších změn, které nastávají v pracovněprávní oblasti od 1. ledna 2007 přijetím nového zákoníku práce č. 262/2006 Sb. Tato část příspěvku je věnována problematice pracovní doby a doby odpočinku, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, překážek v práci, dovolené na zotavenou, průměrného výdělku a kontroly dodržování nového zákoníku práce. Praktická příručka.

Dubravko Radič

Eine ökonomische Analyse der Beschäftigungswirkungen des technisch-organisatorischen Wandels**Ekonomická analýza dopadů technologických a organizačních změn na zaměstnanost**

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 8, S. 863-870

Cílem příspěvku je kvantifikace dopadů inovací a organizačních změn na zaměstnanost (jejich vliv na stoupající poptávku po kvalifikovaných pracovních silách). Pro analýzu jsou využita data Spolkové agentury práce (Linked Employer-Employee Datensatz) i informace o podnicích a jejich zaměstnanecké struktuře v Německu. Pozornost je věnována též teoretickým podkladům prováděné analýzy. 1 tab., 3 schémata, vzorce. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil : Gerhard-Fürst-Preis

Daniel Münich ... [et al.]

Živá data a skryté souvislosti : ekonomové trhu práce

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 41, s. 40-42, 44-46

Soubor příspěvků. V pilotní stati k letošnímu akademickému setkání ekonomů trhu práce, které se vůbec poprvé uskutečnilo v České republice: stručně o zastřešující organizaci - Evropské asociaci ekonomů trhu práce (EALE), dále o klasických tématech, kterými se ekonomové trhu práce zabývají (podrobněji k diskriminaci na trhu práce, k ekonomii školství, k problematice migrace a k programům aktivní podpory zaměstnanosti). V dalších materiálech o příčinách nezaměstnanosti ve středoevropských zemích (nedostatečná kvalifikace, nízký stupeň vzdělání) a o míře nezaměstnanosti a souvisejících problémech (systém sociálních dávek) v ČR. 1 graf. - Součástí rubriky jsou příspěvky s názvy Kde se vzala skleróza? a Past nezaměstnanosti a nečinnosti. Rubrika: Sonda

Právo

Kateřina Douchová

Aktivní legitimace podat žalobu na neplatnost k soudům ES v rámci soutěžního práva

Právník, 2006, roč. 145, č. 9, s. 1037-1062

Žaloba na neplatnost, pravomoc ratione materiae, přezkoumatelné akty, charakteristika přezkoumatelného aktu, presumpce platnosti aktů Společenství, druhy žalobců, akty napadnutelné jednotlivci, přezkoumatelná rozhodnutí Komise vydaná během aplikace soutěžního práva Komisí, adresáti rozhodnutí Komise. Fúzovní případy. - Angl. res.

Föderalismusreform-Begleitgesetz : vom 5. September 2006**Reforma federálního uspořádání státu - doprovodný zákon : z 5. září 2006**

Bundesgesetzblatt. Teil I, 11. September 2006, Jg. 2006, Nr. 42, S. 2098-2107

Znění doprovodného zákona k reformě federálního uspořádání v Německu z 5. září 2006, upravujícího vztahy mezi federací a spolkovými zeměmi.

Roman Seer

The jurisprudence of the European Court of Justice : limitation of the legal consequences?**Právo Evropského soudního dvora : omezování právních následků?**

European taxation, October 2006, Vol. 46, No. 10, p. 470-477

Autor uvažuje nad pojetím omezování právních důsledků rozhodnutí ESD (obecně i v daňové oblasti). - Odkazy. Rubrika: Articles [ET]

Tomáš Pohl

K zákonu o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Obchodní právo, 2006, roč. 15, č. 7-8, s. 2-19

K některým aspektům zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). V úvodu obsáhlého komentáře nejprve o zrušovacích ustanoveních, o členění zákona a o vybraných problémech obecné části zákona. Dále např. k zásadám insolvenčního řízení, k postavení insolvenčního správce a k postavení věřitelů, k problematice doručování, k insolvenčnímu rejstříku, k moratoriu, k otázce incidenčních sporů, ke způsobům řešení úpadku apod.

Lukáš Randa

Nájemné během konkurzu : nárok na nájemné

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 39, s. 42-45

K otázce, zda jsou správci konkurzní podstaty oprávněni požadovat platby za pronájem nemovitostí, jež byly zahrnuty do konkurzní podstaty pouze na základě existence zástavního práva konkurzního věřitele k nemovitosti ve vlastnictví třetí osoby (nikoliv tedy na základě skutečnosti, že úpadce je vlastníkem těchto nemovitostí). Autor na tuto otázku nahlíží z několika stran a pokouší se najít uspokojivé řešení problému nároku na nájemné během konkurzního řízení. Podrobněji k rozdílným názorům a argumentům správců konkurzní podstaty, k zástavnímu právu k nemovitostem a také k novému insolvenčnímu zákonu, který by mohl uvedený problém vyřešit.

Daniel Karzel

Řízení u Soudního dvora

Právní fórum, 2006, roč. 3, č. 9, s. 327-338

Písemná část řízení (zahájení řízení, žaloba, žalobní odpověď, replika, duplika, nové žalobní důvody apod.). Formální stránka předkládaných písemností. Doručování účastníkům řízení. Ústní část řízení (zahájení řízení, zpráva soudce zpravodaje, přednesy řečí, stanovisko generálního advokáta atd.). Protokoly, porady Soudního dvora.

Petr Dobeš

Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona. 1. část

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 17, s. 619-623

Problémy spojené s technickou ochranou autorských práv (např. rozšiřování výlučných autorských práv o výjimky a omezení). Mezinárodní úprava - WCT (rozsah ochrany).

Petr Dobeš

Technické prostředky ochrany autorských práv z pohledu mezinárodního, evropského a českého práva po zásadní novele autorského zákona. 2. část

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 18, s. 661-669

V této části příspěvku nejprve o evropské úpravě ("informační směrnice"). Technická opatření, definice prostředku sloužícího k obcházení technických opatření, zakázaná jednání, odpovědnost, úprava vztahu mezi technickou ochranou a legálními jednáními. Dále o situaci v České republice (autorský zákon).

Daniel Prouza

Zločiny v rozvaze : trestní zákon

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 40, s. 44-46

Trestní zákon a zkreslování účetních výdajů, jehož cílem je vyhnout se vyměření daně. K povinnosti správce daně zachovávat mlčenlivost při zjištění chyb v účetnictví podnikatelů (a k nemožnosti tuto skutkovou podstatu trestného činu oznámit), k problematice fiktivní faktury, k souběhu trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby a zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění. V připojeném příspěvku o vedení účetních knih, o účetních zápisech a jiných dokladech z pohledu práva. - Součástí čl. je přísp. s názvem Účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady.

Přehled judikatury Evropského soudního dvora v českých časopisech

Správní právo, 2006, roč. 39, č. 4

Národní opatření z pohledu svobod vnitřního trhu : předběžná otázka, kterou vznesl Rechtbank van eerste aanleg te Brugge – Belgie : prodej časopisů na silnici : trestní řízení Marcel Burmanjer, René Alexander Van Der Linden, Anthony De Jong

rozsudek ESD z 26.5.2005

C-20/03

Překážka věci rozsouzené a zásada právní jistoty : předběžná otázka, kterou vznesl Landesgericht Innsbruck (zemský soud) – Rakousko : občanskoprávní spor Rosmarie Kapferer v. Schlank & Schick GmbH

rozsudek ESD z 16.3.2006

C-234/04

Započtení ztráty dceřiných společností působících v zahraničí : předběžná otázka, kterou vznesl High Court of Justice – Anglie & Wales, Chancery Division – Spojené království : správní spor Marks & Spencer plc v. David Halsey (Her Majesty's Inspector of Taxes)

rozsudek ESD z 13.12.2005

C-446/03

Správní právo, 2006, roč. 39, č. 5

Volný pohyb studentů - zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti : studentské půjčky : předběžná otázka, kterou vznesl High Court of Justice of England and Wales - Queen's Bench Division – Administrative Court (Velká Británie) : správní spor The Queen v. London Borough of Ealing a Secretary of State for Education and Skills, ex parte Dany Bidar

rozsudek ESD z 15.3.2005

C-209/03

Volný pohyb osobních údajů - boj proti terorismu – aplikace v oblasti politiky zahraniční bezpečnosti a policejní spolupráce s třetími státy : pasažéři do USA : žaloby na neplatnost rozhodnutí Rady 2004/496/ES a rozhodnutí Komise 2004/535/ES

rozsudek ESD z 30.5.2006

C-317/04,C-318/04

Domnělé a skutečné porušování povinností členských států : Air Miles : žaloba pro nesplnění povinností členským státem : Komise v. Belgie

rozsudek ESD z 12.5.2005

C-287/03

Volný pohyb informací – právní ochrana databází – zvláštní práva pořizovatele databáze : sázkařský servis : předběžné otázky, které vznesly Vantaan käräjäoikeus (Finsko), Court of Appeal – Civil Division (Velká Británie), Högsta domstolen (Švédsko) a Momomeles Protodikeio Athinon (Řecko) : civilní spory Fixtures Marketing Ltd v. Oy Veikkaus Ab, The British Horseracing Board Ltd v. William Hill Organization Ltd, Fixtures Marketing Ltd v. Svenska Spel AB a Fixtures Marketing Ltd v. Organismos prognostikon agonon podofairou AE

rozsudky ESD z 9.11.2004

C-46/02,C-203/02,C-338/02,C-444/02

Zkratky a vysvětlivky

ESD – Evropský soudní dvůr
 SDES – Soudní dvůr Evropských společenství (oficiální název)
 SD ESUO – Soudní dvůr Evropského společenství uhlí a oceli
 Soud prvního stupně neboli Soud první instance (součást ESD)

Přehled judikatury českých soudů týkající se práva ES**Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 17**

Příslušnost soudů členských států EU ve věcech rodičovské zodpovědnosti : naléhavé případy umožňující přijmout předběžná a zajišťovací opatření v souladu s vnitrostátním právem ve věcech nezletilých dětí, ve kterých je podle předpisů EU dána pravomoc soudů jiného členského státu : vztah nařízení Rady (ES) o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem k Haagské úmluvě o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí za podmínky, že dítě má obvyklé bydliště v některém členském státě : čl. 2 odst. 1, čl. 3 odst. 1, čl. 12, čl. 37 nařízení Rady (ES) č. 1347/2000

Usnesení NS ČR z 20.4.2006

30 Cdo2855/2005

Zkratky a vysvětlivky

NS ČR – Nejvyšší soud ČR
 NSS – Nejvyšší správní soud
 ÚS ČR – Ústavní soud ČR

Statistika. Demografie. Sociologie

Jochen Hartwig

Messprobleme bei der Ermittlung des Wachstums der Arbeitsproduktivität - dargestellt anhand eines Vergleichs der Schweiz mit den USA

Measurement problems with respect to labour productivity growth - illustrated by a comparison of Switzerland with the United States

Problémy s měřením při zjišťování růstu produktivity práce - dokumentováno na příkladu srovnání Švýcarska s USA

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Juli 2006, Bd. 226, Heft 4, S. 418-435

Příspěvek dokládá, že hodnocení rychlosti růstu produktivity práce závisí ve značné míře na zvoleném způsobu měření přidané hodnoty. V této souvislosti zkoumá výrazný růst produktivity v USA v devadesátých letech, porovnává jej s růstem produktivity ve Švýcarsku a ukazuje, že - alespoň částečně - je vyšší vykázaný růst v USA pouze důsledkem rozdílných metod měření, a tudíž jde o statistický produkt. 3 tab., 1 graf. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Abhandlungen/Original papers

Sarah Giessing, Stefan Dittrich

Tabellengeheimhaltung im statistischen Verbund - ein Vergleich am Beispiel der Umsatzsteuerstatistik

Utajení tabulek při statistickém zpracování - srovnání postupů na příkladu statistiky daně z obrátu

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 8, S. 805-814

Příspěvek poskytuje přehled o třech zkoumaných postupech utajení tabulek při statistickém zpracování dat, vysvětluje kooperační modely, které v tomto ohledu přicházejí v úvahu, a představuje výsledky zkoumání. Jde o výsledky výzkumu prováděného pracovní skupinou na celostátní a zemské úrovni. Na příkladu

statistik daně z obratu byly testovány různé postupy z hlediska jejich výkonnosti i z hlediska dopadů na uchování informačního obsahu tabulek. 2 tab., 2 přehledy. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Textteil

Günter Kopsch, Sabine Köhler, Thomas Körner

Der Verhaltenskodex Europäische Statistiken (Code of Practice)

Kodex zásad pro statistiky Evropské unie

Wirtschaft und Statistik, 2006, Nr. 8, S. 793-804

Evropská komise vyhlásila v květnu 2005 Kodex zásad pro statistiky Evropské unie (Verhaltens kodex, Code of Practice). Tento kodex poprvé definuje jednotné kvalitativní standardy pro všechny statistické úřady Evropského statistického systému. Uvedený příspěvek popisuje proces vzniku kodexu, jeho strukturu a obsah a jeho realizaci v Evropském statistickém systému, příp. v německých úředních statistikách. Dále přináší znění tohoto dokumentu. 2 přehledy. - Součástí příspěvku je znění Kodexu zásad pro evropské statistiky (Europäische Statistiken: Verhaltenskodex; European Statistics Code of Practice). Rubrika: Textteil

Účetnictví

Vladimír Hruška

IAS/IFRS - požadavky na zveřejňování. (14), IAS 31 - Účasti ve společném podnikání

Účetnictví, 2006, č. 9, s. 32-33

IAS 31 z hlediska požadavků na zveřejňování. Cíle tohoto standardu, rozdělení požadavků na zveřejňované informace na tyto oblasti - podmíněné závazky, závazky, účasti ve významných společných podnikáních a vlastnický podíl ve spoluovládaných jednotkách.

Jiří Strouhal

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS/IAS - úvod do analýzy

Účetnictví, daně a právo v praxi fyzických a právnických osob, 2006, č. 17, s. 1-5

Stručně ke vzniku Výboru pro mezinárodní účetní standardy (IASB). IAS, IFRS. Možnost/povinnost vykazovat dle IAS/IFRS. Přehled platných standardů IFRS. Tzv. Koncepční rámec pro přípravu a zveřejňování účetních výkazů. Rubrika: 4 - Dlouhodobý majetek, s. 175-179

Šárka Trejbalová, Zdeňka Hölllová

Účetní závěrka podle IAS/IFRS a její srovnání s českou účetní legislativou

Daně a finance, 2006, roč. 14, č. 9, s. 6-11

Vzhledem ke značnému rozsahu dané problematiky se autorky v tomto příspěvku zaměřují pouze na vybrané rozdíly mezi účetní závěrkou sestavenou dle IAS/IFRS a úpravou dle české účetní legislativy. Koncepční rámec pro sestavování a předkládání účetní závěrky. IAS 1 - Prezentace účetní závěrky (struktura a obsah účetní závěrky, rozvaha a výsledovka, výkaz o změnách ve vlastním kapitálu, příloha k účetní závěrce aj.). Tab.

Franz Jürgen Marx

Zweckadäquate Bilanzierung von Erbbaurechtsvereinbarungen

Účelu přiměřené bilancování dohod o dědičném právu stavby

Finanz-Rundschau, 20. September 2006, Jg. 88, Nr. 18, S. 797-806

Příspěvek se zaměřuje na problematiku smluvních vztahů u dědičného práva stavby (Erbbaurechtsvereinbarungen) v Německu, zejména na sestavování účetních a daňových bilancí pro objektivizované zjišťování výnosů a majetku na straně stavebníka i majitele pozemku. Vychází z rozhodnutí I. Senátu Spolkového finančního dvora z 17.11.2004, vysvětluje stav věcí, důvody rozhodnutí soudu a předkládá ekonomickou a bilanční analýzu postupů souvisejících s uvedenou problematikou. Pozn. - Něm. res. - Lit. Rubrika: Aufsätze [FR]

Účetní TIP

č. 19/2006

Stálá provozovna české společnosti založená v zahraničí. Možné případy účtování v účtové skupině 54 – Jiné provozní náklady, 2. část. Zamezení dvojího zdanění – Kypr.

č. 20/2006

Pronájem nemovitosti. Oceňování a evidence majetku získaného z finančního leasingu. Zamezení dvojího zdanění – Litva. Novely ZDP účinné od 1.8.2007 a 1.1.2008.

č. 21/2006

Oceňování akcií v reálné hodnotě. Cestovní náhrady od 1.1.2007 – 1. část. Zamezení dvojího zdanění – Lotyšsko.

č. 22/2006

Organizace vnitropodnikového účetnictví. Postřehy z daňové a účetní praxe – účtování o dohadných položkách. Cestovní náhrady od 1.1.2007 – 2. část. Zamezení dvojího zdanění – Lucembursko.

č. 23/2006

Nemocenské pojištění od 1.1.2007. Dodatečné uplatnění daňové ztráty při kontrole. Platební karty. Zamezení dvojího zdanění – Maďarsko.

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

(výběr z obsahu)

č. 10/2006

Zařazování a oceňování dlouhodobého majetku. Otázky z praxe k dani z příjmů – odpisování technického zhodnocení zcela odepsaného majetku.

č. 11/2006

Otevírání a uzavírání účetních knih. Peněžní a majetkové fondy – tvorba a účtování v příspěvkové organizaci. Závěr roku v daňové evidenci. Pohledávky – poznatky z auditů.

Veřejná správa

Petr Taranda

Dobrá správa ve veřejné správě - nový anebo prázdný pojem?

Daně a právo v praxi, 2006, roč. 11, č. 9, s. 30-33

Výčet nejdůležitějších norem a aktů upravujících principy dobré správy. Právní stát a dodržování lidských práv. Rovnost stran v řízení (správním, daňovém). Doporučení Rady Evropy týkající se správní praxe. Charta základních práv EU a Evropský ombudsman. Kodex etiky zaměstnanců ve veřejné správě, schválený vládou ČR 21. března 2001. Deset hlavních principů dobré správy.

Veřejné finance. Rozpočet

Woon Gyu Choi, Michael B. Devereux

Asymmetric effects of government spending : does the level of real interest rates matter?

Asymetrické účinky státních výdajů : záleží na úrovni reálných úrokových sazeb?

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, Special issue, p. 147-181

Studie empiricky zkoumá, jak fiskální politika (reprezentovaná zvýšením vládních výdajů) má asymetrické dopady na hospodářskou aktivitu napříč různými úrovněmi reálných úrokových sazeb. Dokládá, že účinek fiskální politiky závisí na úrovni reálných sazeb, protože ricardovský efekt je menší při nižších finančních nákladech fiskální politiky. S využitím prahových vektorových autoregresních modelů s údaji z USA se dokazuje, k čemu vede expanzivní vydávání státních (vládních, veřejných) peněz. 5 tab., 5 grafů. - Odkazy na lit.

by Dirk-Jan Kraan, Daniel Bergvall, Iris Müller and Joachim Wehner

Budgeting in Croatia

Rozpočtový proces v Chorvatsku

OECD journal on budgeting, 2006, vol. 5, no. 4, p. 7-60

Rozpočtový proces v Chorvatsku ve světle jeho dvou výrazných charakteristik: velmi podrobné účetní struktury a velkého počtu mimorozpočtových fondů a kvazifiskálních aktivit státních podniků. Úloha jednotlivých aktérů a omezená role parlamentu při formulování rozpočtové politiky. 11 tab., 6 grafů. Vysvětl. - Odkazy.

James E. Alt, David Dreyer Lassen, Shanna Rose

The causes of fiscal transparency : evidence from the U.S. states

Důvody fiskální transparentnosti : podklady z USA

IMF staff papers, 2006, Vol. 53, Special Issue, p. 30-57

Využití panelových dat o vývoji transparentních rozpočtových postupů v amerických státech v uplynulých třech desetiletích pro zkoumání politických a ekonomických determinantů fiskální transparentnosti. Případová a kvantitativní analýza. (Příspěvek ze šesté výroční vědecké konference MMF.) 7 tab. IMF Sixth Jacques Polak Annual Research Conference. - Bibliogr.

by Barry Anderson and Joseph J. Minarik

Design choices for fiscal policy rules

Volba podoby pravidel fiskální politiky

OECD journal on budgeting, 2006, vol. 5, no. 4, p. 159-208

Otázky týkající se pravidel rozpočtového procesu v kontextu současného modelu rostoucích fiskálních deficitů; jak může určitý soubor pravidel ovlivnit hospodářské oživení a růst; Pakt stability a růstu v EU a Grammův-Rudmanův-Hollingsův systém v USA; fiskální pravidla a makroekonomická stabilizace. 3 grafy, tab. Vysvětl. - Bibliogr.

Primož Dolenc

Doubtful sustainability of public finances in Slovenia

Pochyby o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí ve Slovinsku

Prague economic papers, September 2006, Vol. 15, No. 3, p. 268-281

V souvislosti s přijetím eura ve Slovinsku autor analyzuje problematiku dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, nikoli jen krátkodobé splnění maastrichtských kritérií. Zkoumá objektivní předpoklady udržitelnosti veřejných financí a aktuální situaci Slovinska v tomto směru. Odhaduje též trend vývoje v delším časovém horizontu. 3 tab., 5 grafů, vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit. Rubrika: Articles [PEP]

Alexandre Siné

État imposant, État impuissant: la France paralysée par sa dette : politique budgétaire
Stát prosazující, stát bezmocný: Francie paralyzovaná svým dluhem : rozpočtová politika

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 31-38

Řízení veřejných financí, zvláště co se týče dluhu - o to vždy hlavně jde, především v předvolebním období. Tato delikátní problematika je ve Francii rozebírána s poukazem na rostoucí ochromení doprovázené stále významnějším dluhem a na omezování manévrovacího prostoru, které je toho důsledkem, a to jak v rozpočtové oblasti, tak v případě politiky obecně. Francie vsadila na nebezpečnou dynamiku, automaticky udržovanou, která trestá jak dnešní občany, tak ty příští. Ubezpečuje o nezbytnosti veřejných výdajů, dokonce i kontrolovaného deficitu. Ale prvořadé je, že tato politika je výsledkem výběru přijatého státem, a nikoli důsledkem několika desetiletí špatně vedené rozpočtové politiky. (Autor pracuje na státním úkolu "Provedení rozpočtové reformy" v rámci Ministerstva ekonomiky, financí a průmyslu.) 2 grafy, 2 tab. - Lit.

John Bryant, Audrey Sonerson

Évaluer le cout du vieillissement

Zhodnocení nákladů stárnutí

Finance & development, Septembre 2006, Vol. 43, No 3, p. 48-50

Rozbor, proč demografické stárnutí Nového Zélandu není hlavní příčinou zvýšení veřejných výdajů na zdravotnictví. Přitom se počítá, že procento obyvatel starších 65 let se v průběhu příštích 50 let zdvojnásobí. V současné době náklady na člověka nad 65 let zatěžují veřejný zdravotní systém pětikrát více než na mladší osoby. Informace o závěrech ekonometrických studií ke vztahu mezi vývojem pyramidy starých lidí a vývojem výdajů na zdravotnictví. Tab., 3 grafy.

by Daniel Bergvall, Claire Charbit, Dirk-Jan Kraan and Olaf Merk

Intergovernmental transfers and decentralised public spending

Transfer mezi jednotlivými úrovněmi vlády a decentralizované veřejné výdaje

OECD journal on budgeting, 2006, vol. 5, no. 4, p. 111-158

K financování výdajů na nižších úrovních vlády a k realizaci národních politik se v mnoha zemích používají granty. Správa grantů je však složitá a v zemích OECD se používají rozdílné postupy. Článek přináší analýzu podoby grantů, a to z teoretického i praktického hlediska. 5 tab., 14 boxů. Vysvětl. - Odkazy.

Julie Hrstková ; [přispěl] Aleš Michl

Řekni, kde ty prachy jsou ... : státní rozpočet

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 39, s. 18-21

K návrhu státního rozpočtu na příští rok. Podrobněji o výši schodku, o hledání úspor, ale především o dlouhodobých problémech veřejných rozpočtů. Také o roli rezervních fondů ministerstev a o odkladu přijetí eura. Doplněno přehledem vývoje schodků státního rozpočtu od r. 1997. 1 tab. - K tématu viz v rubrice Sonda na s. 22 i další statě - Rozpočet: stále obtížnější úkol a Jak se sestavuje státní rozpočet. - Součástí mat. je stručný příspěvek Žádný problém?, ve kterém analytik Raiffeisenbank tvrdí, že rozpočtová situace není zdaleka tak kritická, jak ji MF prezentuje, a dále stanovisko Eduarda Janoty k tomuto názoru. Rubrika: Sonda

Pavel Páral

Zámečníkův balíček : veřejné finance

Euro, 2006, č. 41, s. 44-46

Autor seznamuje s návrhy rozpočtových opatření vypracovanými týmem expertů pod vedením Miroslava Zámečníka pro ministra financí Vlastimila Tlustého. Jde o snahu řešit problémy veřejných financí zejména v souvislosti s plněním závazků plynoucích z konvergenčního programu po přijetí eura, ale i o dlouhodobé a zásadní reformy, které by ozdravily kritickou situaci veřejných rozpočtů v ČR. Rubrika: Události

Zur Entwicklung der arbeitsmarktbedingten Staatsausgaben**The evolution of labour market-related expenditure****Vývoj státních výdajů podmíněných trhem práce**

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, September 2006, Jg. 58, Nr. 9, S. 63-86

Deutsche Bundesbank Monthly report, September 2006, Vol. 58, No. 9, p. 59-83

Příspěvek analyzuje zatížení veřejných rozpočtů spojené s vývojem na trhu práce v Německu v letech 1995-2005. Probírá jednotlivé druhy výdajů, např. dávky v nezaměstnanosti, sociální transfery, výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti zejména v souvislosti s fiskálními dopady reformy Hartz IV. Dále se sledují výdaje Spolkové agentury práce a náklady související se snahami o řešení dlouhodobé nezaměstnanosti a s hledáním nových nástrojů na podporu zaměstnanosti. 3 tab., 5 grafů, příl. - Něm. a angl. res. - Lit. - Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. - Součástí příspěvku jsou čtyři vložené boxy: Die fiskalischen Kosten der Arbeitslosigkeit gemäß Berechnungen des Instituts für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung IAB (Fiskální náklady nezaměstnanosti podle výpočtů IAB), Überblick über das Instrumentarium der aktiven Arbeitsmarktpolitik (Přehled nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti), Eine Abschätzung der fiskalischen Kosten der Hartz IV-Reform (Odhad fiskálních nákladů reformy Hartz IV), Zur Diskussion um neue arbeitsmarktpolitische Instrumente (Diskuse o nových nástrojích politiky zaměstnanosti). - Překlad článku viz toto číslo Informací odb. knihovny MF.

Zdravotnictví

Michael Hoel

Cost-effectiveness analysis in the health sector when there is a private alternative to public treatment**Analýza efektivnosti nákladů ve zdravotnictví, existuje-li soukromá alternativa k veřejné péči**

CESifo Economic studies, September 2006, Vol. 52, No. 3, p. 500-512

Příspěvek zkoumá, jaký vliv na efektivnost nákladů na zdravotní péči má soukromá alternativa k veřejné zdravotní péči. Na základě modelové analýzy sleduje efektivnost výdajů s možností volby soukromé péče a bez této možnosti. Problém je zvažován i z hlediska, jaké výkony mají být zahrnuty do systému veřejné zdravotní péče. Vzorce, příl. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Handing over control : National Health Service**Předávání řízení : Národní zdravotní služba**

The Economist, October 14th 2006, vol. 381, no. 8499, p. 39-40

Rostoucí výdaje na britské zdravotnictví za vlády labouristů, plány politiků na osamostatnění Národní zdravotní služby. K otázce britského zdravotnictví viz i článek na s. 40, 42 pod názvem A poor report card: health-care performance. Diagr.

Gur Ofer, Miriam Greenstein, Bruce Rosen

Selecting your surgeon: the private-public mix in public hospitals in Jerusalem; considerations of efficiency and equity**Vyberte si svého chirurga: soukromí i státní lékaři ve státních nemocnicích v Jeruzalémě; zvažování efektivnosti a dostupnosti**

CESifo Economic studies, September 2006, Vol. 52, No. 3, p. 513-547

Studie analyzuje otázku, zda povolit soukromé lékařské služby ve státních nemocnicích. Zaměřuje se na situaci v izraelském zdravotním systému a na příkladu možnosti volby lékaře pro chirurgickou operaci, která je mimo základní "balíček" poskytovaných služeb, zkoumá důsledky této možnosti pro rovnost přístupu ke zdravotní péči, pro efektivnost a pro svobodu volby. 9 tab., 2 grafy. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Zemědělství

Alice Olbrichová

Z cizího krev neteče

Ekonom, 2006, roč. 50, č. 37, s. 65-66

O vzniku a činnosti Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, ale také o nedostatku veřejně dostupných informací o majetkových poměrech v PGRLF. Co vyplývá z kontrolního zjištění NKÚ, publikovaného začátkem roku 2006. K tématu viz rozhovor s předsedou představenstva a ředitelem PGRLF P. Buchalem na s. 66-67 téhož čísla čas.

Životní prostředí

Jean-Charles Hourcade

Une coordination difficile des régimes climatiques

Složité koordinace klimatických režimů

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 12-20

Účinně koordinovat politiku zabývající se klimatem je v období po jednáních v Kjótu obzvlášť složité. Podle autora umožňuje pouze hybridní systém "cena - kvalita" nabídnout dostatečně flexibilní rámec umožňující čelit různým způsobům zapojení jednotlivých zemí, vytvořit kontrolní systém opravňující dovolat se k Světové organizaci obchodu, vytvořit mezinárodní vyrovnávací komory pro mezistátní výměny a podporovat politiku výzkumu a rozvoje v mezinárodním měřítku. 3 tab., 2 vlož. boxy. - Bibliogr. - V tabulkách vloženého boxu o světových emisích CO₂ podle regionů uvedena produkce CO₂ v různých oblastech světa a v konkrétních zemích (1990, 2002, 2003) a procentuální nárůst v obdobích 2002-2003 a 1990-2003, totéž pro intenzitu emisí (v kg uhlíku na 1000 USD) a emise CO₂ na obyvatele. V dalším boxu záporný postoj USA ke Kjótskému protokolu. Rubrika: Dossier : Économie du climat : l'après Kyoto

Philippe Roos

Les marchés de droits a polluer

Trhy s právy na znečišťování

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 21-24

Kjótský protokol stanovuje objemové cíle ("cap") některých signatářů. Je ale obtížné, aby se přizpůsobili daným hodnotám. Programy přijaté v EU. "Cap-and-trade" - funkce, výhody a omezení. Tento systém regulace se jeví jako nejvýhodnější, neboť kombinuje stanovení objemových cílů (limitů): "cap" (strop) a výměnu povolených množství: "trade" (obchod). Myšlenka vzájemné výměny práv na znečišťování se může zdát nemorální: vytvoření trhu, kde se setkávají nabídky a poptávky po uhlíku, má za cíl jen takové výměny, z nichž plyne prospěch. Obchodování (trading) má tu přednost, že motivuje činitele (podniky, státy atd.), aby si brali na starost náklady za znečišťování a dovoluje společnosti mít prospěch z kladných externalit. Graf ceny CO₂ na německém trhu (od 1.3.2005 do 1.6.2006, v eurech za tunu). Grafy, vlož. boxy. - Vlož. boxy: Jak funguje trading; Minikrachs evropského trhu s emisními povolenkami (v grafu emise CO₂ v zemích EU v porovnání s rozsahem emisního práva v r. 2005). Rubrika: Dossier : Économie du climat : l'après Kyoto

Renaud Crassous et Sandrine Mathy

Peut-on étendre le système des quotas échangeables aux PED?

Lze rozšířit systém výměnných kvót na rozvojové země?

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 25-30

Při schvalování Kjótského protokolu bylo rozhodnuto nescházet až do roku 2012 země jižní části světa podmínkami mechanismu kvót. Tuto dohodu nebude možno protahovat věčně: Čína v r. 2002 vypustila do ovzduší 3,5 mld. tun CO₂, čímž předstihla celou EU-15 (3,2 mld. tun) a téměř třikrát Japonsko. Za méně než 10 let předstihne USA (5,5 mld. tun). Stabilizovat emise jižních oblastí znamená integrovat tyto země do programů snižování znečištění plyny s tzv. skleníkovým efektem. Jedním z nástrojů navržených Protokolem je systém výměnných kvót. V článku je studována možnost rozšířit tento systém i na rozvojové země

s vědomím, že tam nespolehlivost doprovázející vyhodnocování makroekonomických důsledků přiděleného množství kvót, jako náklady na snižování atd., je mnohem větší než v případě zemí severní polokoule. Číselné údaje ke konvergenčním pravidlům bezplatného přidělování emisních povolenek. Tab., vlož. box. - Lit., bibliogr. - Vložený příspěvek: Cukrová třtina: brazilská "zelená nafta". Rubrika: Dossier : Économie du climat : l'après Kyoto

Aurélie Vieillefosse

Le Protocole de Kyoto...et apres ?

Kjótský protokol... a co dál?

Problemes économiques, 2006, no 2904, p. 1-11

Kjótský protokol je v současnosti jediným nástrojem boje proti znečištění ovzduší v mezinárodním měřítku. Nicméně neumožňuje odstranit všechny překážky. V první řadě seskupuje pouze několik zemí z těch, které produkují nejvíce CO₂, např. USA protokol nepodepsaly. (Historické důvody vysvětlující rozdíly mezi Evropou a USA.) Těžko se pak podaří učinit slučitelnými zájmy severních zemí s rozvojovým jihem, který nemá zájem investovat do technologií snižujících emise. A konečně nepočítá s mezinárodní technologickou spoluprací zemí, která by zvýhodňovala přenos "čistých technologií" ze severu na jih. Navzdory všem těmto omezením si Kjótský protokol zaslouží podporu a obranu a EU dnes zastává vedoucí roli v problematice klimatu na mezinárodní úrovni. V tabulce výdaje na výzkum a rozvoj v oblasti energií v USA a Japonsku (2003), ve Francii (2002) a v EU (1999). Tab., vlož. box. - Ve vloženém boxu je vysvětlení základních pojmů z oblasti boje proti znečištění ovzduší. Rubrika: Dossier : Économie du climat : l'après Kyoto

Jiří Hlaváček

Výzvy pro politiku životního prostředí České republiky v nadcházejícím období

Zpravodaj Ministerstva životního prostředí, 2006, roč. 16, č. 9, s. 20-27

Otázky oddělení ekonomického růstu od zhoršování životního prostředí, hlavní problémy ČR (emise oxidů dusíku, emise pevných znečišťujících látek a přízemní ozon), nutnost zmenšit ekologickou stopu, dovoz a vývoz surovin, legislativa, strategie a technická opatření, nepřijatelnost revize environmentální legislativy ČR, ochrana přírody, pokles investic do životního prostředí, finanční požadavky v souvislosti s EU, vyhodnocení Strategie udržitelného rozvoje a Státní politiky ŽP, úkoly vyplývající z mezinárodních smluv atd.

Životní úroveň

Paul Gertler, David I. Levine, Enrico Moretti

Is social capital the capital of the poor? The role of family and community in helping insure living standards against health shocks

Je sociální kapitál kapitálem chudých? Role rodiny a obce při zajišťování životní úrovně v případě zdravotních problémů

CESifo Economic studies, September 2006, Vol. 52, No. 3, p. 455-499

Příspěvek zkoumá, do jaké míry přispívá "sociální kapitál" (rodinné vazby a vazby v místě bydliště) k zajištění životních potřeb rodiny v případě neočekávaných negativních událostí (nemoc, invalidita dospělých). Pomocí dlouhodobých dat o indonéských rodinách sleduje, jak po negativním šoku klesá spotřeba u rodin s různou intenzitou vzájemných vztahů mezi členy rodiny a s komunitou. Sleduje i vliv tradice, etnické a jazykové rozdíly aj. 13 tab., 1 graf, vzorce. Pozn. - Angl. res. - Lit.

Ostatní

Raj M. Desai, Anders Olofsgard

Constitutionalism and credibility in reforming economies

Konstitucionalismus a důvěryhodnost v reformujících se ekonomikách

The Economics of transition, 2006, Vol. 14, No. 3, p. 479-504

Relativně málo se zkoumal dopad konstitucionální transformace na ekonomickou transformaci v postkomunistických zemích. Studie rozvíjí jednoduchý model, v němž konstitucionalismus - závazkem omezit politickou moc a poskytovat právní ochranu základních práv - zesiluje důvěryhodnost politiků a zvyšuje veřejnou podporu pro hospodářské reformy. 5 tab., 2 grafy. - Bibliogr.

A. Poročovskij

Effektivnost' ekonomičeskogo obrazovanija

Efektivnost ekonomického vzdělávání

Voprosy ekonomiki, 2006, no. 7, s. 108-117

Článek je zaměřen na úlohu ekonomického vzdělávání v moderní společnosti. Na základě zkušeností USA a zemí EU jsou demonstrovány různé způsoby zvyšování efektivity ekonomického vzdělávání - modifikace programů, obměna výukových metod, využívání moderních technologií, postavení učitele. - Angl. res. - Odkazy.

Josef Vedral

Komu náleží příspěvek za mandáty? : (spor o výklad jednoho ustanovení jako příklad právního formalismu)

Právní rozhledy, 2006, roč. 14, č. 17, s. 628-635

Komentář k několik let se vlekoucímu sporu mezi Ministerstvem financí a politickou stranou Evropské demokracie ohledně příspěvku za mandáty členů zastupitelstva hlavního města Prahy zvolených ve volbách do zastupitelstev obcí v roce 2002. Především ale ke způsobu interpretace ustanovení zákona o politických stranách a politických hnutích, které upravuje podmínky vzniku nároku na příspěvek za mandáty. Stručná rekapitulace průběhu celé záležitosti, zhodnocení základních postojů a přístupů jednotlivých aktérů. Podrobněji např. k rozhodnutím soudů, k vývoji právní úpravy příspěvku na mandát, k pojmům "koalice" a "sdružení" apod.

ZKRÁCENÉ PŘEKLADY ODBORNÝCH ČLÁNKŮ

Zur Entwicklung der arbeitsmarktbedingten Staatsausgaben

Vývoj státních výdajů podmíněných trhem práce

Deutsche Bundesbank Monatsbericht, September 2006, Nr. 9, S. 63-86

Státní rozpočet je ovlivňován trhem práce v mnoha směrech. Veřejné výdaje poskytují prostředky na dávky nahrazující mzdu, na sociální transfery podle potřeby a na aktivní politiku zaměstnanosti, ale také na daňové a sociální odvody. V uplynulých deseti letech hrál roli (kromě konjunkturálního vývoje) zejména nárůst dlouhodobé nezaměstnanosti a nakonec i odbourávání takové aktivní politiky zaměstnanosti, u které byla prokázána její neúčinnost. S reformou Harz IV jsou sice spojeny další veřejné výdaje, ale z celostátní perspektivy je lze považovat za méně významné. Systém transferů bude touto reformou postaven na jasnější a jednodušší základ. V budoucnu budou přijatá omezení u dávek v nezaměstnanosti a zpětná vazba aktivní politiky zaměstnanosti působit na státní rozpočet odlehčujícím způsobem. Důležité je též zřetelné oddělení dávek z pojištění na jedné straně a dávek z transferů na straně druhé. Větší úspěch než různé experimenty s novými modely kombinovaných a minimálních mezd slibuje důsledná reforma stávajícího systému nástrojů politiky zaměstnanosti ve spojení s dalším zvyšováním flexibility trhu práce.

Stát a trh práce jsou navzájem úzce propojeny. Stát se svými aktivitami – kromě role důležitého zaměstnavatele – působí krátkodobě, střednědobě i dlouhodobě jako důležitý činitel celkového hospodářského vývoje a tudíž i zaměstnanosti. Stát má i rozhodující vliv na regulování trhu práce a jeho daňový systém spolu se systémem transferů vytváří podněty pro nabídku i poptávku po práci. Na druhé straně – a to bude předmětem hlavního zájmu v následujícím textu – jsou veřejné rozpočty v mnoha směrech ovlivňovány vývojem na trhu práce. Stoupající počet nezaměstnaných vede k nižšímu výběru daní a sociálních odvodů. Kromě toho roste objem vyplácených dávek nahrazujících mzdu a zvyšují se i transfery podle sociální potřeby. Rovněž náklady na aktivní politiku zaměstnanosti je třeba kryt z veřejných rozpočtů.

Zatížení veřejných rozpočtů trhem práce v letech 1995-2005: přehled

Rozpočtová zátěž vyvolaná podmínkami na trhu práce byla ovlivňována konjunkturálním vývojem i strukturálními vlivy. Na jedné straně na přelomu století došlo k přechodnému snížení státních výdajů díky příznivé konjunkturu, na straně druhé se znatelně zvýšila strukturálně podmíněná nezaměstnanost, což se odrazilo v nárůstu počtu dlouhodobě nezaměstnaných. Kromě toho vzniklo mnoho nových zákonných úprav, zejm. tzv. Hartz-Gesetze.

Na straně výdajů se odráží vývoj na trhu práce zejména v dávkách v nezaměstnanosti (Arbeitslosengeld I – ALG I), pomoci v nezaměstnanosti a od roku 2005 v dávkách v nezaměstnanosti II - ALG II) a v nákladech na aktivní politiku zaměstnanosti. Nadto je třeba připočítat (do konce roku 2004) i sociální dávky a k tomu náležející výdaje na příspěvky na bydlení pro pracující a jejich rodinné příslušníky – které jsou odhadnuty jen zhruba. Takto vymezené výdaje činily v roce 1995 cca 81 mld. eur, zatímco v roce 2005 to již bylo 97 mld. eur. Jejich podíl na HDP dosáhl nyní téměř 4,5 %, přičemž v letech 2000-2001 došlo k poklesu pod 4 %.

Fiskální zatížení v důsledku nezaměstnanosti je zřetelné zejména v důsledku nižších daňových a pojistných výběrů. Podle odhadů Institutu pro výzkum trhu práce a zaměstnání činilo v roce 2004 kolem 40 mld. eur, z čehož asi tři pětiny připadají na odvody na sociální pojištění a dvě pětiny na daňové odvody. Odhady spojené s dopady nezaměstnanosti na rozpočtové příjmy se potýkají se značnými metodickými potížemi a je třeba je interpretovat s opatrností. V dalším textu bude hlavní pozornost soustředěna na stranu výdajů.

Spolková agentura práce: finanční zajištění přechodné nezaměstnanosti

Spolková agentura práce (Bundesagentur für Arbeit – BA) nabízí zajištění proti riziku ztráty příjmu v důsledku přechodné nezaměstnanosti ve formě poskytovaného příspěvku. Jak je typické pro sociální pojištění, nehledí se přitom na diferenciaci příspěvku podle individuálně odlišných rizik. Nadto financuje BA řadu opatření na podporu zaměstnanosti (např. rekvalifikační kurzy, pomoc při vyhledávání nové práce). Pro zjišťování údajů o nezaměstnanosti je proto adekvátním státním úřadem.

BA je financována z velké části (v minulosti mezi 80 až 90 procenty) z odvodů povinného sociálního pojištění zaměstnanců, které z poloviny hradí zaměstnanci a z poloviny zaměstnavatelé. Sazba příspěvku činí od roku 1993 nezměněných 6,5 %. Pro finance BA je rozhodující celkový vývoj konjunktury. Za jejího příznivého vývoje na přelomu tisíciletí se zřetelně zlepšila i situace na trhu práce, takže v roce 2000 činil deficit BA jen 1 mld. eur, zatímco v roce 1996 či v roce 2003 to bylo 7 mld. eur, příp. 6 mld. eur.

Dávky v nezaměstnanosti I (Arbeitslosengeld I – ALG I)

ALG I představuje náhradu mzdy, která má krátkodobě překrývat absenci příjmu při ztrátě pracovního místa. Konjunkturální výkyvy ovlivňují výši těchto výdajů velmi výrazně – v roce 1997 dosáhly výdaje hodnoty téměř 30,5 mld. eur, v průběhu hospodářského oživení poklesly až na 23,5 mld. v roce 2000. K opětovnému nárůstu výdajů na tyto dávky došlo v období stagnace (29 mld. eur v roce 2003) a opětovně díky zlepšené konjunkturu k jejich poklesu o 2 mld. v roce 2005. Přitom výdaje na ALG I nejsou bezprostředně spojeny s počtem registrovaných nezaměstnaných. Rozhodující je spíše počet pojištěnců, kteří přišli o svoje pracovní místo poměrně nedávno, a rovněž průměrná velikost dávky. Počet příjemců dávky klesl zejména po roce 2004, kdy došlo k ukončení individuálního nároku na ALG I při současném přetrvávání nezaměstnanosti. Výše ALG I činí od roku 1994 60 % dříve pobírané paušalizované čisté mzdy. Pokud se dotyčná osoba stará minimálně o jedno dítě, činí sazba 67 %. Průměrná měsíční dávka stoupla z 1 150 eur v roce 1995 na současných 1 300 eur (včetně příspěvků na důchodové, nemocenské a pečovatelské pojištění). Doba nároku – mezitím zkrácená – se pohybuje podle věku a doby pojištění mezi 6 a 32 měsíci.

Aktivní politika zaměstnanosti a dopady reformních opatření Hartz IV

Výdaje BA na aktivní politiku zaměstnanosti byly nejprve v roce 1997 výrazně redukovány, ale již v průběhu volebního roku 1998 došlo k jejich značnému nárůstu. Následovaly tři roky stabilního vývoje na této vysoké úrovni (odrážející též přesun od hledání práce k rekvalifikačním kurzům). Od roku 2003 poklesly tyto výdaje zcela markantně a v současné době jsou na nejnižší úrovni od roku 1990. Struktura aktivní politiky zaměstnanosti byla měněna četnými změnami právní úpravy, např. prvními dvěma zákony o moderních službách na trhu práce (Hartz I a II) z roku 2002. Přitom byly sice zavedeny některé nové nástroje - např. příspěvky na založení vlastního podnikání jako zdroje obživy (Ich-AG) nebo agentury osobních služeb (PSA), na druhé straně byly ale jiné dávky (zejména příspěvky na rekvalifikaci) výrazně omezeny.

Reformou Hartz IV, paralelně s odlehčením aktivní politiky zaměstnanosti, byl v roce 2005 zaveden poplatek, který má platit BA státu za přechod z dávek AGL I na AGL II. Má tím být vytvořen tlak na pracovní agentury, aby zajistily nezaměstnaným pracovní místo ještě před vypršením nároku na vyplácení první dávky v nezaměstnanosti. V roce 2005 byl počet osob přecházejících na novou dávku v nezaměstnanosti silně nadhodnocen. Odhadovaný výdaj ve výši 6,5 mld. eur byl naplněn jen do dvou třetin: 4,5 mld. eur.

Též pokud jde o správní náklady se v roce 2005 vyskytla zvláštnost. Převzetí péče o bývalé příjemce sociální pomoci, schopné pracovat, do pracovních společenství (Arbeitsgemeinschaften), zakládaných spolu s obecními úřady, vedlo k dodatečným nákladům BA (přičemž současně došlo k odlehčení zátěže obecních úřadů). Náklady spojené s přesunem příjemců ALG II na komunální správu uhradil stát. Celkově v roce 2005 stouply správní výdaje BA z 5 mld. eur na 6,5 mld. eur, přičemž první dotace státu na správní náklady se pohybovaly kolem 3 mld. eur.

Územní korporace: sociální dávky na základě potřeby

Na rozdíl od sociálního pojištění nepředstavují již transfery prováděné územními korporacemi pro nezaměstnané, kteří již dále nepobírají dávky ALG I (stejně jako pro osoby s nízkými vlastními příjmy), náhradu mzdy financovanou z příspěvků zaměstnanců a zaměstnavatelů, nýbrž poskytují prostředky na zajištění základních životních potřeb, které jsou hrazeny z daní. S nárůstem počtu dlouhodobě nezaměstnaných stoupá i finanční zatížení územních korporací a zejména státu. Přitom financování pomoci v nezaměstnanosti z daní, s návazností této pomoci na dříve pobírané pracovní příjmy, představovalo systémově cizí prvek, který byl odstraněn spojením dávek pro nezaměstnané a sociální pomoci pro zaměstnané do dávky ALG II (nicméně při opuštění ALG I je nadále poskytován časově omezený příspěvek, závisící na výši předchozího výdělku). Zavedení dávek ALG II vedlo v roce 2005 k rozšíření počtu příjemců o osoby, které dříve neměly žádné nároky na dávky nebo je neuplatňovaly. S ohledem na statistické výkazy přinesla tato systémová změna přerušení, které analýzu vývoje v uplynulém roce komplikuje.

Vývoj v letech 1995 až 2004

Reforma Hartz IV, která vstoupila v platnost v roce 2005, učinila z nákladů spojených s pomocí v nezaměstnanosti v užším smyslu nyní převážně ze státního rozpočtu financované, přímé výdaje na trh práce. Svoji roli hrála i dotace pro BA a (zde odhadované) výdaje na příspěvky na bydlení pro nezaměstnané, schopné pracovat. Celkové výdaje státu spojené s trhem práce tak vzrostly ve sledovaném období z 21 mld. eur na 27 mld. eur. Zatímco na jedné straně náklady na podporu zaměstnanosti poklesly z 5,5 mld. eur na 1 mld. eur, zdvojnásobily se výdaje na pomoc v nezaměstnanosti na téměř 19 mld. eur. Vývoj je ovšem ovlivňován výkyvy v jednotlivých letech.

Výdaje spolkových zemí a obcí, spojené s trhem práce, jsou výrazně nižší než výdaje spolkového státu. Zejména pro vzdálenější časový úsek je lze těžko kvantifikovat. Spolkové země zaplatily v tomto směru cca 4 mld. eur ročně, což představuje 1,5 % jejich celkového rozpočtu (zatímco u státu činí tento podíl 10 %). Příspěvky na bydlení pro nezaměstnané schopné práce, které činily v roce 1995 1 mld. eur, stouply (v odhadu) na 1,5 mld. eur v roce 2004. Pokud jde o obce, činil objem jejich výdajů v roce 2004 10 mld. eur. Aktivní politika zaměstnanosti pro příjemce sociální pomoci schopné pracovat (Hilfe zur Arbeit) se za období 1995 zdvojnásobila na cca 1 mld. eur. Ve stejném časovém období činil nárůst pomoci na zajištění základních životních potřeb cca 8 % - hrubé odhady se pohybují kolem částky 7 mld. eur. K tomu přistupují i výdaje na pomoc v nemoci pro tuto skupinu příjemců (cca 0,5 mld. eur) a správní náklady (cca 1 mld. eur).

Clemens Fuest

Berlins riskante Strategie bei der Steuerreform

Riskantní strategie německé spolkové vlády při daňové reformě

Auszüge aus Presseatikeln, 19. Juli 2006, Nr. 30, S. 9-10

Reforma podnikového zdanění, o jejíchž hlavních zásadách rozhodla německá spolková vláda, má za úkol zlepšit pozici Německa v mezinárodní daňové konkurenci. Reforma má dva ústřední body: jednak má snížit tarifní zatížení u daně ze zisku kapitálových společností z 38 na cca 30 %, jednak se plánuje sjednocení a rozšíření vyměřovacího základu pro živnostenskou daň a korporační daň, když úroky z cizího kapitálu včetně podílů na financování v nájmech a pachttech budou podle podílu připočítávány k zisku, podléhajícímu zdanění.

Vzhledem k tomu, že tarifní zatížení bude sníženo z 38 na 30 %, musel by být vyměřovací základ – čistě numericky – rozšířen o cca 27 % (pokud má být reforma celkově příjmově neutrální). Když by například byla připočtena polovina úroků z cizího kapitálu, placená kapitálovými společnostmi v Německu, mělo by to podle výpočtů Institutu německého hospodářství za následek nárůst vyměřovacího základu korporační daně o cca 16 %. V tomto případě by došlo – měřeno podle daňových plateb kapitálových společností – k určitému odlehčení pro podniky. Když by naproti tomu byla připočtena více jak polovina úroků

k vyměřovacímu základu, je možné, že snížení daňové zátěže pro podniky nenastane. Rozšíření vyměřovacího základu, které by znamenalo úplnou příjmovou neutralitu, se nepředpokládá.

O tom, že je třeba snížit tarifní daňovou zátěž podnikových zisků, panuje všeobecná shoda.

Bez takového snížení tarifů není naděje na zajištění větších investic a zaměstnanosti v národní ekonomice cestou daňové reformy. Sporné je tedy rozšíření vyměřovacího základu. Připočítávání úroků má jednak přispět k náhradě snížených daňových příjmů v důsledku sníženého tarifu. Dalším důvodem je snaha zabránit nadnárodním podnikům, aby přes cizí financování přesunovaly do zahraničí zisky, vytvořené v Německu, přičemž si například vezmou úvěry u zahraničních dceřiných společností, jejichž zdanění snižuje domácí zisky. Spolková vláda dále očekává, že úprava posílí vytváření vlastního kapitálu německých podniků a tím sníží jejich náchylnost ke krizím.

Připočtení úroků by opravdu mohlo těchto cílů částečně dosáhnout, ale za cenu škodlivých vedlejších účinků. Je jasné, že připočítávání úroků přispěje ke krátkodobému zajištění finančních prostředků, snížených v důsledku nižších tarifů. Omezuje ale také skutečné snížení daňové zátěže podniků a tím i pozitivní dopady na investice a vytváření pracovních míst.

Navíc vede připočítávání úroků i k přerozdělování daňové zátěže. Podniky, které dnes docilují velkých zisků a vykazují minimální financování cizím kapitálem, pocítí snížení daňové zátěže. Méně ziskové a vysoce zadlužené podniky budou naproti tomu zatíženy více. Například podnik, jehož celkový výnos z kapitálu není vyšší než úrok z cizího kapitálu, bude po reformě platit vyšší daně než předtím, kdy jeho kvóta vlastního kapitálu nepřesahovala 70 %. Většina firem má daleko nižší vybavení vlastním kapitálem. Jen u výrazně ziskových firem přispěje reforma i při normálním stupni zadluženosti k daňové úlevě.

Jak se snáší toto přerozdělování daňové zátěže s cílem zajištění pracovních míst a se snížením náchylnosti ke krizím u německých podniků? V době hospodářské deprese jsou ohrožena místa zejména v málo ziskových, vysoce zadlužených podnicích. Právě tyto podniky jsou ale těmi, kdo v připravované reformě prohrávají. Tady je nasnadě námitka, že cílem daňové reformy je právě vytvořit podněty pro větší tvorbu vlastního kapitálu a tím přispět ke snížení kvóty cizího kapitálu v podnicích. To ovšem funguje jen tehdy, pokud si mohou podniky svoji finanční strukturu samy volit.

Přitom jde méně o otázku, zda společníci svůj kapitál do firmy vloží ve formě vlastního kapitálu nebo ve formě úvěru. Půjčky společníků mají podobné ekonomické účinky jako vlastní kapitál. Jde spíše o možnost volby - buď vytvářet vlastní kapitál z ponechaných zisků či o účast externích investorů. Tato možnost ale nefunguje, neboť ponechané zisky jsou zdaněny vysokou daní a rizikové kapitálové trhy v Německu jsou nedostatečně vyvinuté. Představa, že tvorba vlastního kapitálu může být podporována cestou zvýšeného zdanění úroků z cizího kapitálu, je na každý pád iluzorní.

Jak to vypadá s možností, že by se připočítáváním úroků zabránilo přesunu zdanitelných prostředků do zahraničí? Jednak není cizí financování jedinou metodou, jak německé finanční správě upřít zdanitelné zisky. Lze toho dosáhnout i formou licenčních plateb a úhrad výkonů všeho druhu. Dále je třeba mít na paměti, že zdanění úrokových plateb do zahraničí povede k tomu, že tam už úrokové příjmy nebudou moci být zdaňovány jako doposud, nemá-li docházet ke dvojímu zdanění.

Právní úpravu této problematiky řeší smlouvy o dvojím zdanění, které uzavřelo Německo se všemi důležitými průmyslově vyspělými zeměmi. V principu by mohly všechny tyto smlouvy být upraveny tak, aby byly započítávány německé daňové nároky v zahraničí. S tím by ovšem tak jako tak byla určitá ztráta daňových příjmů ze zahraničí spojena - nelze se totiž domnívat, že by partnerské země s nějakými podobnými smluvními změnami bez dalšího souhlasily.

Shrnuto lze říci, že spolková vláda svým plánem na připočítávání úrokových nákladů ke zdanitelnému vyměřovacímu základu zvolila velmi riskantní strategii. Zvýšení daňové zátěže pro méně ziskové a vysoce zadlužené podniky v sobě skrývá těžko odhadnutelná rizika. Plánovaná reforma by kromě toho znamenala, že Německo se z hlediska daňové politiky pouští na zvláštní cestu, vedoucí ke konfliktům s ostatními zeměmi a ztěžující koordinaci daňových základů v Evropě. Toto všechno je třeba vzít v úvahu a

rozhodnout, zda je to adekvátní metoda, bude-li jejím výsledkem zúžení prostoru pro daňové úniky několika nadnárodních firem nebo zamezení krátkodobým daňovým výpadkům ve výši tří až čtyř mld. eur.

Siegfried Utzig

Zwischen Angstsparen und Unterinvestition

Mezi spořením na zlé časy a podinvestováním

Auszüge aus Presseartikeln, 26. Juli 2006, Nr. 31, S. 8-9.

Je míra úspor soukromých domácností příliš vysoká? V nedávné době vyvolal rozruch výrok, že snížení míry úspor o jeden procentní bod by vedlo k nárůstu spotřeby soukromých domácností o cca 15 mld. eur, což by představovalo znatelný přínos v rámci snah o výraznější oživení konjunktury. Proti tomuto výroku byla vznesena námitka, že se soukromé domácnosti stávají obětí beránkem, odpovědným za pomalý hospodářský vývoj. Poukazovalo se i na údajný protimluv v argumentaci hospodářské politiky, neboť soukromé domácnosti byly jedním dechem vyzývány k větší účasti na zabezpečení ve stáří.

Nicméně obě výtky jsou unáhlené a nevhodné. Zmiňovaný výrok totiž neposuzuje způsob chování soukromých domácností a nelze z něj ani vyvozovat závěr, že je v Německu míra úspor příliš vysoká. Daleko potřebnější by bylo, kdyby se toto jednoduché aritmetické vyjádření stalo podnětem k analýze podmínek, které míru úspor soukromých domácností ovlivňují, případně jaká politická rozhodnutí vedou k žádoucímu či nežádoucímu posílení sklonu k úsporám.

V ekonomické vědě je jen málo jistot. Jedna z nich zní: spoření je ctnost. Svoji platnost osvědčila i v době rostoucí hospodářské nejistoty – a právě v této době. Neboť zcela mimo pochybnost je fakt, že sklon k úsporám narůstá v hospodářsky nejistých časech. To, že si soukromé domácnosti chtějí vytvořit zabezpečení proti různým rizikům, například nezaměstnanosti, odpovídá principu prozíravosti a opatrnosti.

K faktorům, ovlivňujícím sklon k úsporám v Německu, patří i stále rostoucí státní zadlužení. Je dostatek důkazů pro skutečnost, že soukromé domácnosti více spoří, když státní zadlužení stoupá. Anticipují tím očekávané zvýšení daní v budoucnu. Pokud se tedy v rámci politických diskusí řeší otázka, proč stagnuje soukromá spotřeba, neměla by být z odpovědnosti vyvázána rozpočtová politika a s ní související rozpočtové deficity.

Nelze opomíjet ani skutečnost, že nárůst míry úspor soukromých domácností v průběhu minulých let byl reakcí na jejich předchozí pokles ve druhé polovině devadesátých let a na náhlý konec vzestupu na akciových burzách. Tvorba úspor v Německu probíhala v tomto časovém úseku v souladu s trendy v ostatních zemích.

Znamená to rovněž, že je na čase přiměřeně ohodnotit dopady zavedení soukromého kapitálového krytí zabezpečení ve stáří na sklon k úsporám. Jednoduché očekávání, že tato skutečnost musí vést k pozitivnímu ovlivnění sklonu k úsporám a k nárůstu míry úspor, se ukazuje být krátkozraké. Pohled přes hranice na země s delší tradicí kapitálově krytého zabezpečení ve stáří dokládá, že tato forma zajištění nemusí automaticky znamenat vyšší míru úspor. Jak v Nizozemsku tak ve Velké Británii je míra úspor zřetelně nižší, než je tomu v Německu. Zároveň ale v obou těchto zemích přispělo kapitálově kryté zabezpečení ve stáří k podstatně vyššímu peněžnímu majetku na hlavu, než je tomu v Německu. Pokud přeneseme tuto zkušenost na Německo, měl by rostoucí význam kapitálového krytí důchodového zabezpečení v příštích letech vést v menší míře k nárůstu míry úspor a daleko více by mělo dojít ke změně důvodů spoření soukromých domácností.

Pro nárůst míry úspor existuje tímto celá řada racionálních vysvětlení. Nicméně je jisté, že právě v Německu tyto důvody nestačí k vysvětlení slabého hospodářského růstu. Německo má totiž daleko spíše než se spořením problém s podinvestováním.

Tvorba úspor soukromých domácností je sice důležitým, ale přece jen dílčím faktorem celkových národohospodářských úspor. A právě při zkoumání důvodu pomalého hospodářského růstu v Německu má tvorba úspor jednoho jediného národohospodářského sektoru jen omezenou vypovídací schopnost.

Dále je třeba zohlednit, že odložení spotřeby způsobené tvorbou úspor je zároveň předpokladem k investování a tím i pro budoucí růst. V jaké míře je ovšem národní hospodářství schopno investicemi ovlivňovat hospodářský růst a tím i rozvoj příjmů v budoucnosti – o tom nerozhodují úspory soukromých domácností, nýbrž disponibilní úspory v celém národním hospodářství. Kromě toho je třeba dodatečně zohlednit i zahraniční kapitálové toky, neboť se jedná o ekonomiku plně integrovanou do světového hospodářství. Objem investic se tím částečně sníží o proces spoření na národní úrovni. To může – jako například v USA – vyvolat pozitivní růstové impulsy. V Německu ovšem jsou z posledních let zkušenosti spíše opačného rázu. V této zemi totiž jsou u souhrnných národohospodářských úspor – které vždy představují částku složenou z čistých investic a příspěvku ze zahraničí – zřejmé významné negativní změny.

U souhrnných národohospodářských úspor došlo od roku 2000 – podobně jako u úspor soukromých domácností – k nárůstu. Snížení způsobené splasknutím spekulativní bubliny na akciových trzích bylo v následujících dvou letech vystřídáno novým vzestupem. Nicméně jejich užití v posledních pěti letech se radikálně proměnilo. Lze sledovat výrazný nárůst odlivu do zahraničí při současném dramatickém poklesu čistých investic. Jeho dopad je zřetelně silnější než snížení celkových národohospodářských úspor na počátku tohoto tisíciletí. Tím už nebyl domácí naspořený příjem – na rozdíl od devadesátých let – v plném rozsahu absorbován do celkové tvorby věcného kapitálu v národním hospodářství. Významný podíl domácích úspor odchází tedy do zahraničí a přispívá k financování tamních investic. Jestliže v roce 2005 odplynuly do zahraničí téměř dvě třetiny celkových národohospodářských úspor, lze se nadít, že se očekávají vyšší výnosy z investování v zahraničí než z investic v Německu. Toto zjištění ve svém důsledku znamená, že německé hospodářství trpí spíše podinvestováním.

Posun v tvorbě národohospodářských úspor je též indikátorem pro přetrvávající slabost Německa jako podnikatelského regionu. Je proto třeba, aby reformy systému sociálního zabezpečení a podnikového zdanění zohlednily v první řadě potřebu podpory hospodářského růstu.

Úspěch této reformní politiky závisí v rozhodující míře na tom, do jaké míry se podaří stabilizovat očekávání podniků a soukromých domácností. To má totiž přímý dopad jak na tvorbu úspor soukromých domácností, tak i na investiční činnost podniků. Časté změny kurzu hospodářské politiky a neustávající změny rámcových hospodářských podmínek, včetně nároků státu ve formě daní a odvodů, vyvolávají nejistotu spotřebitelů a ztěžují dlouhodobější plánování. Důsledkem může být i rostoucí míra úspor. Naopak platí, že politika, která posiluje důvěru lidí v budoucnost a dává jim perspektivu, vede k vyšší soukromé spotřebě a k rychlejšímu hospodářskému růstu.

Sledujeme-li aktuální výsledky průzkumů v tomto směru, je zřejmé, že velká koalice by měla mít politický i hospodářský zájem na opětovném získání důvěry obyvatelstva ve schopnost vlády řešit existující problémy důslednou reformní politikou orientovanou na posílení hospodářského růstu a zaměstnanosti. Tato důvěra totiž koncem roku 2005 zřetelně poklesla.

Zpracovala Ing. K. Gubová

Vanessa Houlder

Tax is vexing as Britain finds itself among the dearer domiciles

Británie se stává dražším sídlem pro firmy a má problémy s daněmi

Financial Times, 16.10.2006, p. 13

Britský režim korporačních daní je vystaven útokům. Podniky tvrdí, že složitost, nepředvídatelnost i rozsah daňového zatížení jsou neudržitelné. Podle svazu zaměstnavatelů (CBI) jsou tak „ohroženy vyhlídky Británie jako místa podnikání“.

Většina britských podniků si nemůže vybírat, kde bude platit daně. Některé mezinárodní společnosti však „volí nohama“: např. dvě pojišťovny se nedávno rozhodly přenést své sídlo na Bermudy, kde se platí nízké daně. GUS, jedna z největších britských firem, převedla větší část podniku do Irska, kde bude její efektivní daňová sazba téměř o třetinu nižší.

Silící daňová soutěž ze strany evropských sousedů, jako je Irsko a Nizozemsko, by mohla přimět ostatní firmy k následování. Také by to mohlo poškodit investice v Británii: v posledních dvou letech většina hlavních daňových poradců varovala mezinárodní skupiny, aby si pro své evropské holdingové společnosti nevybíraly Británii.

Ministerstvo financí bere tyto názory vážně a podrobně diskutuje s velkými firmami o požadovaných změnách. Jeho postoj však ovlivňují obavy z dopadu případných změn na veřejné finance a na ostatní části daňového systému.

Nadnárodní společnosti mají námitky vůči třem stránkám britského daňového režimu: výši daňových sazeb, zhoršujícímu se vztahu mezi firmami a daňovými úřady a, což je zřejmě nejdůležitější, režimu zdaňování zahraničních zisků.

Soudě podle výše sazby daně pro podniky se Británie nyní jeví jako drahá. V případě, že by se současná 30procentní sazba přiblížila průměru EU, rovnajícímu se 25 procentům, mohlo by to umlčet některé kritiky a současně by to bylo únosné. Každé snížení o 1 procentní bod by stálo ministerstvo financí kolem 1,5 mld. GBP (2,2 mld. EUR), což je relativně malá částka vzhledem k tomu, že korporační daňové příjmy vzrostly v posledních pěti letech z 32 mld. GBP na 48 mld. GBP.

Ale malé snížení by nezastavilo nadnárodní firmy před přenesením svého sídla do jurisdikcí se skutečně nízkými daněmi – takové Irsko má sazbu daně ve výši 12,5 %. Výrazné snížení daní může představovat velkou hodnotu pro akcionáře, kteří se podle analytika Citigroup Kena Leea budou stále více ptát, jak by se dala využít daňová soutěž v EU.

Podobný tlak by si mohl vynutit velké snižování sazeb korporačních daní. Chris Wales, bývalý hlavní poradce britského ministra financí Gordona Browna v daňových otázkách, předpovídá, že většina korporačních daní v zemích EU nakonec skončí na zhruba 15 %.

Takové radikální snížení by mohlo stimulovat silnější růst a investice a nakonec vést k vyšším daňovým příjmům, ačkoliv podle mnoha ekonomů je to ve velké ekonomice jako je Británie nepravděpodobný výsledek. Ministerstvo financí by se mohlo pokusit získat zpět některé ze ztracených příjmů zrušením úlev z korporační daně, např. z nákladů na úroky, i když tím by se mohly znevýhodňovat společnosti s menšími zisky.

Daňové sazby nedávají úplnou představu o konkurenceschopnosti země. Záleží i na jiných aspektech faktorů daňového systému, jako je velikost trhů země a kvalita a cena její pracovní síly. Z převážné části těchto hledisek je Británie hodnocena vysoko. Ale z pohledu jednoho rozhodujícího faktoru – jaký postoj zaujímá daňová správa vůči podnikům – je její pověst ohrožena, protože vláda přijala tvrdší linii vůči daňovým únikům.

Odpor vůči postoji vlády sílí, když přijde na otázku jejího přístupu k zahraničním výdělkům firem. Britské podniky se stávají více mezinárodními a stále více nesouhlasí s myšlenkou, že ministerstvo financí má morální nárok na podíl z jejich zahraničních výnosů. V praxi z nich sice platí jen malé daně, ale pravidla pro zahraniční zisky jsou složitá a brání daňovému plánování. Někteří daňoví experti jsou pro přechod na „teritoriální systém“, který zdaňuje jen domácí zisky. Takový systém je uplatňován v Nizozemsku a některých dalších evropských zemích a usnadňuje nadnárodním společnostem minimalizaci daňového účtu za zahraniční pobočky. Argumenty ve prospěch této změny byly posíleny nedávným rozhodnutím Evropského soudního dvora, díky němuž se dá obtížněji bránit podnikům, aby přesouvaly zisky mimo britskou daňovou síť.

Zbavit se daní ze zahraničních zisků by však mohlo mít nečekaný vedlejší účinek. Ministerstvo financí se obává, že by to mohlo oslabit daňovou základnu, protože by podniky měly větší stimul půjčovat si v Británii – s využitím štedrých pravidel umožňujících odečítat z daní náklady na úroky – a pak investovat v zahraničí. Hrozí tak, že se vláda rozhodne zakázat daňové úlevy z úroků, což by mezi domácími i mezinárodními podniky bylo značně nepopulární. Podobný návrh vyvolal v tomto roce v Německu bouři protestů.

Ne každý cítí potřebu drastických reforem. Navzdory stížnostem má britský daňový systém stále hodně vlastností, které nadnárodní firmy oceňují. Údaje o investicích do země jsou stále impozantní. Přenášení holdingové společnosti je obtížné, nákladné a ohrožuje pověst: firmy k němu přistupují spíš jen v rámci širší restrukturalizace. Navíc neexistují žádné statistické důkazy, že globalizace narušila schopnost vlád zvyšovat daňové příjmy, a to ani v evropských zemích s vysokou daňovou zátěží. Komisař EU pro daňové otázky László Kovács tvrdí, že obavy z daňové soutěže jsou přehnané.

Jde však o nezmapované území. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj varovala, že může trvat několik let, než se projeví škody způsobené veřejným financím daňovou soutěží v Evropě. Britské ministerstvo financí, jehož větší část příjmů z korporáční daně závisí na relativně malém počtu velkých firem, má důvody k obavám. Jeho reakce se však dá těžko odhadnout. Musí posoudit, co je nejlepší pro Británii jako celek. Daňová konkurenceschopnost má cenu, jen když vede k více pracovním příležitostem a silnějšímu růstu.

A konečně mohou existovat určité hranice toho, kam by měla vláda zajít, aby učinila Británii atraktivní pro mezinárodní holdingy. Jestliže však bude přehlížet jejich požadavky, neměla by být překvapená, až se i další firmy rozhodnou sbalit a jít.

Zpracovala Mgr. M. Tichá